

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา การเดินทางมาโรงเรียน และชุมชนที่พักอาศัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยวิธีการทางสถิติก่อนนำไปใช้ เครื่องมือนี้ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน และแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 266 คน และเป็นนักเรียนหญิง จำนวน 234 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 471 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.2 แยกเป็นนักเรียนชาย 237 ฉบับ นักเรียนหญิง 234 ฉบับ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / FW (SPSS for Window) โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ โดยใช้ t- test เปรียบเทียบตัวแปรเพศ และใช้ F- test (one - way ANOVA) เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา การเดินทางมาโรงเรียน และชุมชนที่อยู่อาศัย และทดสอบรายคู่โดยใช้ S - Method (Scheffe method) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 471 คน นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง (ต่อเดือน) 1,000 – 2,000 บาท รองลงมาได้รับน้อยกว่า 1,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถโดยสารประจำทาง รองลงมาเดินทางโดยรถยนต์ และส่วนใหญ่ออยู่ในชุมชนที่พักอาศัยที่เป็นบ้านหรือหมู่บ้าน รองลงมาอยู่แฟลตหรือชุมชนแออัด

เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า นักเรียนชาย จำนวน 237 คน ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง (ต่อเดือน) 1,000 – 2,000 บาท รองลงมาได้รับน้อยกว่า 1,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถโดยสารประจำทาง รองลงมาเดินทางโดยรถยนต์ และส่วนใหญ่ออยู่ในชุมชนที่พักอาศัยที่เป็นบ้าน หรือหมู่บ้าน รองลงมาอยู่แฟลต หรือ ชุมชนแออัด

นักเรียนหญิง จำนวน 234 คน ส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง (ต่อเดือน) 1,000 – 2,000 บาท รองลงมาได้รับน้อยกว่า 1,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถโดยสารประจำทาง รองลงมาเดินทางโดยรถยนต์ และส่วนใหญ่ออยู่ในชุมชนที่พักอาศัยที่เป็นบ้าน หรือหมู่บ้าน รองลงมาอยู่แฟลต หรือ ชุมชนแออัด

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา รองลงมาอยู่กับมารดา โดยส่วนใหญ่ครอบครัวของนักเรียนมีรายได้ เดือนละ 10,000 – 20,000 บาท รองลงามีรายได้น้อยกว่า 10,000บาท และส่วนใหญ่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สำหรับการศึกษามารดา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

เมื่อแยกตามเพศ พบว่า นักเรียนชายส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา รองลงมาอยู่กับมารดา ส่วนใหญ่ครอบครัวของนักเรียนมีรายได้ เดือนละ 10,000 – 20,000 บาท รองลงามีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท ในจำนวนที่เท่ากัน และส่วนใหญ่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงามีการศึกษาระดับมัธยม

ศึกษา สำหรับการศึกษารองลงมา มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท การศึกษาของบิดาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

นักเรียนหญิง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา รองลงมาอาศัยอยู่กับมารดา โดยส่วนใหญ่ครอบครัวของนักเรียนมีรายได้ เดือนละ 10,000 – 20,000 บาท รองลงมา มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท การศึกษาของบิดาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สำหรับการศึกษารองลงมา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2. การศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ

ผลการศึกษาและการเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

2.1 ผลการศึกษา ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีดังนี้

2.1.1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 1.97 (คะแนนเต็ม 5)

มีนักเรียนร้อยละ 9.8 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มีนักเรียนร้อยละ 78.3 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอยู่ในระดับน้อย

มีนักเรียนร้อยละ 11.3 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

มีนักเรียนร้อยละ 0.6 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอยู่ในระดับมาก

และไม่มีนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.00 ส่วนนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 1.94

2.1.2 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพรายด้านแตกต่างกันดังนี้ (คะแนนเต็ม 5)

ด้านการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.93

ด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 1.30

ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.07

ด้านพฤติกรรมทางเพศอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 1.60

เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด ($\bar{X} = 2.88$) ด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุด ($\bar{X} = 1.32$) ด้านความปลอดภัย และด้านพฤติกรรมทางเพศอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.08 และ 1.74 ตามลำดับ

สำหรับนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด ($\bar{X} = 2.98$) ด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุด ($\bar{X} = 1.27$) ด้านพฤติกรรมทางเพศอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 1.45 และด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.05

2.1.3 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพเป็นรายข้อดังนี้

ด้านการบริโภคอาหาร

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารอยู่ในระดับน้อยที่สุดถึงมาก โดยมีพฤติกรรมเสี่ยงส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น 3 ข้ออยู่ในระดับมาก ดังนี้

ข้อ 11 รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา

ข้อ 15 ดื่มน้ำอัดลม หรือน้ำชา หรือกาแฟ

ข้อ 16 รับประทานอาหารจุบจิบไม่เป็นเวลา

เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 15 ดื่มน้ำอัดลม หรือน้ำชา หรือกาแฟ

ข้อ 16 รับประทานอาหารจุบจิบไม่เป็นเวลา

สำหรับนักเรียนหญิง มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านบริโภคอาหารอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อ 10 รับประทานอาหารที่มีรสจัด เช่น เผ็ดจัด เค็มจัด
หวานจัดเปรี้ยวจัด

ข้อ 11 รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา

ข้อ 15 ดื่มน้ำอัดลม หรือน้ำชา หรือกาแฟ

ข้อ 16 รับประทานอาหารจุบจิบไม่เป็นเวลา

และไม่มีข้อที่นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านบริโภคอาหารที่อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการใช้สารเสพติด

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อยที่สุดถึงน้อย โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด สำหรับพฤติกรรมเสี่ยงในระดับน้อยที่น่าสนใจ มีจำนวน 3 ข้อ ดังนี้

ข้อ 7 คบค้าสมาคมหรือติดต่อกับบุคคลที่ติดยาหรือ

ข้อ 8 คบค้าสมาคม หรือติดต่อกับบุคคลที่ติดเครื่องดื่มที่มี

แอลกอฮอล์

ข้อ 13 ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า ข้อที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อยเหมือนกัน มีจำนวน 3 ข้อ ดังนี้

ข้อ 7 คบค้าสมาคมหรือติดต่อกับบุคคลที่ติดยาหรือ

ข้อ 8 คบค้าสมาคมหรือติดต่อกับบุคคลที่ติดเครื่องดื่มที่มี

แอลกอฮอล์

ข้อ 13 ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

และไม่มีข้อที่นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด

ด้านความปลอดภัย

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อยที่สุดถึงมาก โดยมีพฤติกรรมเสี่ยงส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นมีจำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 7 วิ่งขึ้นลงบันได อยู่ในระดับมาก

ส่วนข้อที่นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 6 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 นั่งรถมอเตอร์ไซด์โดยไม่สวมหมวกนิรภัย หรือนั่งรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ซึ่งพบว่า นักเรียนที่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถมอเตอร์ไซด์ มีพฤติกรรมเสี่ยงในข้อ “นั่งรถมอเตอร์ไซด์ โดยไม่สวมหมวกนิรภัย” โดยปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 24.24 ปฏิบัติบ่อยครั้งร้อยละ 34.85 ปฏิบัตินาน ๆ ครั้งร้อยละ 27.27 ปฏิบัติครั้งเดียวร้อยละ 3.03 และไม่เคยปฏิบัติเลยร้อยละ 10.61 (ดังตารางในภาคผนวก ข.)

ข้อ 2 วิ่งเล่น หรือหยอกล้อกับเพื่อนบนถนน

ข้อ 3 เปิด ปิดสวิตช์ไฟเมื่อมือเปียก

ข้อ 4 ข้ามถนนได้สะพานลอย

ข้อ 6 หลังใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสร็จแล้ว ไม่ถอดปลั๊กออกทันที และข้อ 19 เล่นประทัด หรือดอกไม้ไฟ

เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า ข้อที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 1 ข้อ คือ

ข้อ 7 วิ่งขึ้นลงบันได

ส่วนข้อที่นักเรียนชาย มีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 5 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 นั่งรถมอเตอร์ไซด์โดยไม่สวมหมวกนิรภัย หรือนั่งรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย

ข้อ 2 วิ่งเล่น หรือหยอกล้อกับเพื่อนบนถนน

ข้อ 3 เปิด ปิดสวิตช์ไฟเมื่อมือเปียก

ข้อ 6 หลังใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสร็จแล้ว ไม่ถอดปลั๊กออกทันที และข้อ 19 เล่นประทัด หรือดอกไม้ไฟ

6 ข้อ ดังนี้

นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน

ข้อ 1 นั่งรถมอเตอร์ไซด์โดยไม่สวมหมวกนิรภัย หรือนั่งรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย

ข้อ 2 วิ่งเล่น หรือหยอกล้อกับเพื่อนบนถนน

ข้อ 3 เปิด ปิดสวิตช์ไฟเมื่อมือเปียก

ข้อ 4 ข้ามถนนได้สะพานลอย

ข้อ 6 หลังใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสร็จแล้ว ไม่ถอดปลั๊กออกทันที

และข้อ 19 เล่นประทัด หรือดอกไม้ไฟ

และไม่มีข้อที่นักเรียน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัย

อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านพฤติกรรมทางเพศ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอยู่ในระดับน้อยที่สุดถึงน้อย โดยมีพฤติกรรมเสี่ยงส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 13 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 อ่านหรือดูหนังสือการ์ตูนที่มีรูปภาพโป๊เปลือย

ข้อ 2 อ่านนวนิยายที่มีบทรักโป๊เปลือย

ข้อ 3 อ่านนิตยสารที่มีรูปเรื่องโป๊เปลือย

ข้อ 4 ดูวิดีโอทัศน์ (วิดีโอ) ที่มีภาพโป๊เปลือย

ข้อ 5 ดูภาพยนตร์ที่มีภาพโป๊เปลือย

ข้อ 7 ดูวิดีโอทัศน์ (วิดีโอ) ที่มีฉากร่วมเพศ

ข้อ 8 ดูภาพยนตร์ที่มีฉากร่วมเพศ

ข้อ 9 จับกลุ่มกับเพื่อนคุยเรื่องการมีเพศสัมพันธ์

ข้อ 10 อยู่ลำพัง 2 คน ในที่ลับตาคนกับเพื่อนต่างเพศ

ข้อ 11 จับมือถือแขนกับเพื่อนต่างเพศ (นอกเวลาของการเรียน

- การสอน ที่อาจต้องมีการจับมือถือแขน)

ข้อ 15 เดินคนเดียวในที่เปลี่ยวและมีด

ข้อ 16 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์จากแหล่งต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต

ข้อ 17 ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า ข้อที่นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 14 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 อ่านหรือดูหนังสือการ์ตูนที่มีรูปภาพโป๊เปลือย

ข้อ 2 อ่านนวนิยายที่มีบทรักโป๊เปลือย

ข้อ 3 อ่านนิตยสารที่มีรูปเรื่องโป๊เปลือย

ข้อ 4 ดูวีดิทัศน์ (วิดีโอ) ที่มีภาพโป๊เปลือย

ข้อ 5 ดูภาพยนตร์ที่มีภาพโป๊เปลือย

ข้อ 6 เล่นอินเทอร์เน็ตที่มีภาพโป๊เปลือย

ข้อ 7 ดูวีดิทัศน์ (วิดีโอ) ที่มีฉากร่วมเพศ

ข้อ 8 ดูภาพยนตร์ที่มีฉากร่วมเพศ

ข้อ 9 จับกลุ่มกับเพื่อนคุยกันเรื่องการมีเพศสัมพันธ์

ข้อ 10 อยู่ลำพัง 2 คน ในที่ลับตาคนกับเพื่อนต่างเพศ

ข้อ 11 จับมือถือแขนกับเพื่อนต่างเพศ (นอกเวลาของการเรียน – การสอน ที่อาจต้องมีการจับมือถือแขน)

ข้อ 15 เดินคนเดียวในที่เปลี่ยวและมีมืด

ข้อ 16 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์จากแหล่งต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต

ข้อ 17 ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ

ส่วนนักเรียนหญิง มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 7 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 อ่านหรือดูหนังสือการ์ตูนที่มีรูปภาพโป๊เปลือย

ข้อ 8 ดูภาพยนตร์ที่มีฉากร่วมเพศ

ข้อ 9 จับกลุ่มกับเพื่อนคุยเรื่องการมีเพศสัมพันธ์

ข้อ 11 จับมือถือแขนกับเพื่อนต่างเพศ (นอกเวลาของการเรียน
- การสอน ที่อาจต้องมีการจับมือถือแขน)

ข้อ 15 เดินคนเดียวในที่เปลี่ยวและมีมืด

ข้อ 16 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องการเมืองการมีเพศสัมพันธ์จาก
แหล่งต่าง ๆ เช่นโทรทัศน์วิดีโอ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต

ข้อ 17 ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ
และไม่มี นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด

2.2 ผลการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทาง
สุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามตัวแปรเพศ

(1) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดย
รวม ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรม
เสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ
รายด้าน ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติ
กรรมเสี่ยงทางสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้
แก่ ด้านพฤติกรรมทางเพศ โดยนักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนหญิง
สำหรับด้านการบริโภคอาหาร ด้านการใช้สารเสพติด และด้านความปลอดภัยนั้นนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

(3) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ
รายข้อระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า ด้านการบริโภคอาหาร ข้อที่นักเรียนมี
พฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี
จำนวน 7 ข้อ โดยที่นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่านักเรียนชาย 6 ข้อ ดังนี้

จัด
ข้อ 10 รับประทานอาหารที่มีรสจัด เช่น เผ็ดจัด เค็มจัด หวานจัด เปรี้ยว

ข้อ 11 รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา

ข้อ 13 รับประทานอาหารหมักดอง

ข้อ 14 รับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ เช่น ก้อย แหนม ส้มตำปู - ปลา ร้า

ข้อ 16 รับประทานอาหารจุกจิกไม่เป็นเวลา

สัตว์ ผัก
ข้อ 17 รับประทานอาหารกึ่งสำเร็จรูปโดยไม่ใส่อาหารเสริม เช่น ไข่ เนื้อ

คือ
ข้อที่นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่านักเรียนหญิง มีจำนวน 1 ข้อ

ข้อ 7 รับประทานอาหารปิ้งย่าง ที่ไหม้เกรียม

ด้านการใช้สารเสพติด ข้อที่นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สาร
เสพติดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ข้อ โดยที่นักเรียนชาย
มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่านักเรียนหญิง 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 2 เมื่อรู้สึกเมื่อยล้า อ่อนเพลีย ไม่มีแรง นักเรียนใช้ยา หรือสาร
บางอย่างเพื่อให้ตื่นตัว

ข้อ 12 สูบบุหรี่

ด้านความปลอดภัย ข้อที่นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัย
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 9 ข้อ โดยที่นักเรียนชายมี
พฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่านักเรียนหญิง มีจำนวน 7 ข้อ ดังนี้

ข้อ 9 นั่งแท็กซี่ หรือสามล้อรับจ้างคนเดียวในยามวิกาล

ข้อ 10 ยื่นแขน หรือศีรษะออกนอกรถยนต์ขณะรถวิ่ง

ข้อ 12 มีเรื่องชกต่อย ต่อสู้ หรือทำร้ายร่างกาย

ข้อ 13 ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุด

ข้อ 14 ใช้อุปกรณ์กีฬาที่ชำรุด

ข้อ 18 เก็บตัวอย่างสารเคมีที่เหลือจากการทดลองไปเล่น

ข้อ 19 เล่นประทัด หรือดอกไม้ไฟ

ข้อนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่านักเรียนชายจำนวน 2 ข้อมีดังนี้

ข้อ 3 เปิด - ปิด สวิตช์ไฟเมื่อมือเปียก

ข้อ 7 วิ่งขึ้นลงบันได

ด้านพฤติกรรมทางเพศ ข้อที่นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 16 ข้อ โดยที่นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนหญิง มีจำนวน 16 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 อ่านหรือดูหนังสือการ์ตูนที่มีรูปภาพโป๊เปลือย

ข้อ 2 อ่านนวนิยายที่มีบทรักโป๊เปลือย

ข้อ 3 อ่านนิตยสารที่มีรูปเรื่องโป๊เปลือย

ข้อ 4 ดูวิดีโอทัศน์ (วิดีโอ) ที่มีภาพโป๊เปลือย

ข้อ 5 ดูภาพยนตร์ที่มีภาพโป๊เปลือย

ข้อ 6 เล่นอินเทอร์เน็ตที่มีภาพโป๊เปลือย

ข้อ 7 ดูวิดีโอทัศน์ (วิดีโอ) ที่มีฉากร่วมเพศ

ข้อ 8 ดูภาพยนตร์ที่มีฉากร่วมเพศ

ข้อ 9 จับกลุ่มกับเพื่อนคุยเรื่องการมีเพศสัมพันธ์

ข้อ 10 อยู่ลำพัง 2 คนในที่ลับตาคนกับเพื่อนต่างเพศ

ข้อ 12 นอนค้างห้องเดียวกันกับเพื่อนต่างเพศเมื่อไปเที่ยวด้วยกัน

ข้อ 14 ไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ เช่น ผับ เคาท์ไนต์คลับ บาร์ แล้วดื่มเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์

ข้อ 15 เดินคนเดียวในที่เปลี่ยวและมีมืด

ข้อ 16 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์จากแหล่งต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิดีโอ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต ฯลฯ

ข้อ 18 เคยกอดจูบกับคูรักหรือแฟน

ข้อ 19 เคยมีเพศสัมพันธ์กับคูรักหรือแฟน

2.2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามตัวแปรค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน บุคคลที่

นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา การเดินทางมาโรงเรียน และชุมชนที่พักอาศัย

(1) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวม พบว่า นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจากผู้ปกครองต่างกัน นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่ต่างกัน นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน นักเรียนที่มีบิดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีมารดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีการเดินทางมาโรงเรียน ต่างกัน และนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพเป็นรายด้าน

ด้านการบริโภคอาหาร พบว่า นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจากผู้ปกครองต่างกัน นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่ต่างกัน นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน นักเรียนที่มีบิดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีมารดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีการเดินทางมาโรงเรียนโดยวิธีต่างกัน และนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการใช้สารเสพติด พบว่า นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจากผู้ปกครองต่างกัน นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่ต่างกัน นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน นักเรียนที่มีบิดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีมารดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีการเดินทางมาโรงเรียนโดยวิธีต่างกัน และนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านความปลอดภัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจากผู้ปกครองต่างกัน นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่ต่างกัน นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน นักเรียนที่มีบิดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีมารดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีการเดินทางมาโรงเรียนโดยวิธีต่างกัน และนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านพฤติกรรมทางเพศ พบว่า นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจากผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่

นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง 2,001 – 3,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน และนักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง 1,000 – 2,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน สำหรับนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่ต่างกัน นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน นักเรียนที่มีบิดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีมารดามีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มีการเดินทางมาโรงเรียนโดยวิธีต่างกัน และนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพเป็นรายข้อ

ด้านการบริโภคอาหาร

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน

นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง 2,001 – 3,000 บาทต่อเดือน และ 1,000 – 2,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 2 “รับประทานอาหารจานด่วน เช่น พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ แซนดิวิช” ส่วนนักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง 1,000 – 2,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 15 “ดื่มน้ำอัดลม หรือน้ำชา หรือกาแฟ”

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 2 “รับประทานอาหารจานด่วน เช่น พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ แซนดิวิช” ส่วนนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 14 “รับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ เช่น ก๋วยแหม่ม ส้มตำปู-ปลาร้า”

ระดับการศึกษาของบิดา

นักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา และมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในข้อ 2 “รับประทานอาหารจานด่วน เช่น พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ แชนดิวิช”

นักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรี ในข้อ 12 “รับประทานอาหารที่มีสีสังเคราะห์”

ระดับการศึกษาของมารดา

นักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในข้อ 2 “รับประทานอาหารจานด่วน เช่น พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ แชนดิวิช”

ชุมชนที่พักอาศัย

นักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในย่านธุรกิจค้าขาย หรือตลาด มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่อยู่แฟลต หรือชุมชนแออัด ในข้อ 9 “ใช้ภาชนะพลาสติกใสอาหารที่ร้อนจัด” ส่วนนักเรียนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นบ้าน หรือหมู่บ้านมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนที่อยู่แฟลต หรือชุมชนแออัด ในข้อ 15 “ดื่มน้ำอัดลมหรือน้ำชา หรือกาแฟ”

ด้านการใช้สารเสพติด

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ 10,000 – 20,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 1 “เมื่อต้องอยู่ตึกเพื่ออ่านหนังสือหรือทำงาน นักเรียนใช้ยาหรือสารบางชนิดเพื่อแก้แ้วง” และข้อ 19 “ใช้สารเสพติดเมื่อต้องการเข้ากลุ่มสังสรรค์กับเพื่อน” ส่วนนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท และ 1,000 – 2,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 19 “ใช้สารเสพติดเมื่อต้องการเข้ากลุ่มสังสรรค์กับเพื่อน”

ระดับการศึกษาของบิดา

นักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดสูงกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรี ในข้อ 7 "คบค้าสมาคม หรือติดต่อกับบุคคลที่ติดบุหรี่"

ด้านความปลอดภัย

การเดินทางมาโรงเรียน

นักเรียนที่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถมอเตอร์ไซด์ มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยสูงกว่านักเรียนที่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถยนต์และโดยการเดิน ในข้อ 1 "นั่งรถมอเตอร์ไซด์โดยไม่สวมหมวกนิรภัย หรือนั่งรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย" ส่วนนักเรียนที่เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยสูงกว่านักเรียนที่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถมอเตอร์ไซด์ ในข้อ 11 "พกอาวุธ หรือของมีคม เช่น ปืนปากกา มีด ไปโรงเรียน"

ด้านพฤติกรรมทางเพศ

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน

นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง 2,001 – 3,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 1 "อ่านหรือดูหนังสือการ์ตูนที่มีภาพโป๊ เปลือย" ข้อ 6 "เล่นอินเทอร์เน็ตที่มีภาพโป๊ เปลือย" ข้อ 7 "ดูวิดีโอ (วิดีโอ) ที่มีฉากการร่วมเพศ" ข้อ 11 "จับมือถือแขนกับเพื่อนต่างเพศ (นอกเวลาของการเรียน-การสอนที่อาจต้องมีการจับมือถือแขน)" ส่วนนักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง 1,000 – 2,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 9 "จับกลุ่มกับเพื่อนคุยเรื่องการมีเพศสัมพันธ์"

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน และมากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ในข้อ 6 "เล่นอินเทอร์เน็ตที่มีภาพโป๊ เปลือย"

ระดับการศึกษาของบิดา

นักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในข้อ 9 “จับกลุ่มกับเพื่อนคุยเรื่องการเมืองเพศสัมพันธ์” และข้อ 10 “อยู่ลำพัง 2 คนในที่ลับตาคนกับเพื่อนต่างเพศ”

ระดับการศึกษาของมารดา

นักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในข้อ 1 “อ่านหรือดูหนังสือการ์ตูนที่มีรูปโป๊ เปลือย” ข้อ 4 “ดูวิดีโอ (วิดีโอ) ที่มีภาพโป๊ เปลือย” และข้อ 7 “ดูวิดีโอ (วิดีโอ) ที่มีการร่วมเพศ”

ชุมชนที่พักอาศัย

นักเรียนที่อยู่แฟลต หรือชุมชนแออัด มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นบ้าน หรือหมู่บ้าน ในข้อ 3 “อ่านนิตยสารที่มีรูปโป๊ เปลือย” ส่วนนักเรียนที่อาศัยอยู่ในย่านธุรกิจค้าขาย หรือตลาด มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นบ้าน หรือหมู่บ้าน ในข้อ 12 “นอนค้างห้องเดียวกันกับเพื่อนต่างเพศเมื่อไปเที่ยวด้วยกัน” และข้อ 14 “ไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ เช่น ผับ เคาท์ ไนต์คลับ บาร์ แล้วดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์”

การอภิปรายผล

1. การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

1.1 การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวม

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเนื่องจาก

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้เรียนวิชาสุขศึกษาในระบบโรงเรียนมาอย่างน้อยเป็นเวลา 6 ปี ตั้งแต่ชั้น ป. 1 - ป. 6 โดยเรียนในกลุ่มวิชาส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับ ป.1 - ป.4 เน้นในเรื่อง การปฏิบัติให้ตนเองมีสุขนิสัยที่ดีและวิเคราะห์และสรุปเป็นหลักการปฏิบัติตนที่ถูกต้องจนเป็นสุขนิสัยได้ ส่วนในระดับป.5-ป.6 เน้นในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น สามารถแยกแยะ การปฏิบัติตน ที่ถูกต้องและไม่

ถูกต้องที่มีผลกระทบต่อสุขภาพในเรื่อง โภชนาการ สิ่งเสพติด อุบัติเหตุและการป้องกัน ประกอบกับปัจจุบันเน้นการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาทั้งการให้ความรู้ เกิดทัศนคติที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องสุขภาพให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย รวมทั้งการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้รัฐบาลยังเห็นความสำคัญของการพัฒนาสุขภาพควบคู่ไปกับการสนับสนุนด้านการศึกษา เช่น การส่งเสริมการเล่นกีฬา การสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันและการดื่มนม การป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน โดยเห็นว่าเด็กจะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาได้ถ้ามีพื้นฐานสุขภาพที่ดี ดังคำกล่าวของอริสโตเติล (Aristotle) และพลาโต (Plato) ที่ว่า "ในการที่จะทำการศึกษาด้านอื่น ๆ นั้นสมควรให้เด็กมีสุขภาพดีเสียก่อน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเพรสตาโรซี (Prestalozzi) และโฟรเบล (Froebel) ที่กล่าวไว้ว่า "สิ่งที่เด็กเรียนรู้ย่อมสัมพันธ์โดยตรงกับระดับสุขภาพ" (อ้างในสุชาติ โสมิตรประยูร, บรรณานุกรม, 2541) และสอดคล้องกับการศึกษาของอิงเกิลล์ (Ingell, 1995) ที่พบว่า การสอนวิชาสุขศึกษาจะทำให้พฤติกรรมเสี่ยงลดลง และมีการป้องกันอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงมากขึ้น

2. จากการวิจัยในครั้งนี้นี้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา ทำให้บิดามารดาสามารถดูแลเด็กได้อย่างใกล้ชิด มีกิจกรรมร่วมกัน เป็นที่ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาจากการหาทางออกของเด็กที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพได้ และบิดามารดามักจะเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพเพื่อให้เด็กเห็นและปฏิบัติตาม ขณะเดียวกันเด็กต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับ จึงมักจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ด้วย (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539)

3. อิทธิพลของสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ วารสาร อินเทอร์เน็ต หรือฮอตไลน์สายด่วนเพื่อสุขภาพ ทำให้เด็กมีทางเลือกในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพได้มากขึ้น และกว้างขวางขึ้น ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพไปในทางที่เหมาะสม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ การให้ข้อมูลข่าวสารเพียงพอ จะสามารถเปลี่ยนความเชื่อนั้นได้ (พันธุ์ทิพย์ รามสูต, 2540)

4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ เช่น การจัดนิทรรศการให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ การจัดโครงการต่อต้านยาเสพติด ที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม นอกจากนี้ยังอาจขอความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอก ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาให้ความรู้แก่นักเรียน ซึ่ง

สอดคล้องกับการศึกษาของปัจฉิมา พิตรสาร (2539) ที่พบว่า ทุกโรงเรียนมีการดำเนินงาน ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนโดยคณะกรรมการหรือทีมอาจารย์ และส่วนใหญ่มีการประสานงาน กับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือ มีการสอดแทรกความรู้ให้ข้อมูลข่าวสาร จัดกิจกรรม เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด นอกจากนี้การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนร่วมกับการสอน สุขศึกษา และมีบริการสุขภาพในโรงเรียน จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการ ดูแลสุขภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งทางด้านของ รัฐบาลก็มีส่วนช่วยรณรงค์ในเรื่องการลดพฤติกรรมเสี่ยงสุขภาพโดยทำโปสเตอร์ แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ หรือจัดทำสื่อทางโทรทัศน์ เช่น การรณรงค์เลิกกินปลาดิบ การอ่านข้อมูลบน ฉลากสินค้า เช่น เครื่องหมาย “อย.” วันผลิต วันหมดอายุ เป็นต้น การจัดกิจกรรมต่อต้าน ยาเสพติดโดยเชิญนักร้อง-ดารา ขวัญใจวัยรุ่นมาแสดง หรือการตื่นตัวในเรื่องการตรวจจับเด็ก วัยรุ่นที่มียาเสพติดตามสถานเริงรมย์ต่างๆ โดยการตรวจปัสสาวะ

1.2 การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพรายด้านและรายชื่อ

ด้านการบริโภคอาหาร ($\bar{x}=2.93$)

นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมเสี่ยงรายชื่ออยู่ในระดับน้อยถึงมาก โดยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อคือ “รับประทาน อาหารไม่เป็นเวลา” “ดื่มน้ำอัดลม หรือน้ำชา หรือกาแฟ” “ รับประทานอาหารจุบจิบ ไม่เป็น เวลา” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก

1 การดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันที่ต้องเร่งรีบ ประกอบกับปัญหา การจราจรที่ติดขัด ทำให้ทั้งบิดา - มารดา ต้องออกไปทำงานนอกบ้านตั้งแต่เช้า ดังนั้นเวลาใน การเตรียมอาหารสำหรับลูก ๆ จึงไม่มี เด็กต้องออกจากบ้านตั้งแต่เช้าพร้อมบิดามารดา จึงไม่ รับประทานอาหารเช้า และต้องพึ่งพาอาหารนอกบ้านส่วนใหญ่จากร้านค้าซึ่งยากต่อการ ควบคุมคุณภาพและความสะอาดของอาหาร จึงรับประทานอาหารเช้าให้อิ่มท้อง หรือเพราะ รสชาติถูกปากเท่านั้น ใกล้เคียงกับการศึกษาของ สุชาติดา มะโนทัย (2539) และมณฑนา อุเทน (2539) ที่พบว่านักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่องการเลือก กินเฉพาะอาหารที่ชอบและให้เหตุผลในการเลือกซื้ออาหารหาบเร่ แผงลอยว่า เนื่องจากสะดวก และเพื่อประหยัดความหิวเท่านั้น และการที่เด็กไม่ได้รับประทานอาหารเช้ามาจากบ้าน เมื่อมา ถึงโรงเรียนก็ไม่มีเวลารับประทาน ดังนั้นเมื่อถึงเวลาพักระหว่างชั่วโมงเรียนเด็กนักเรียนจึงอาจ

ไปหาอาหารรับประทาน เกิดเป็นนิสัยการรับประทานอาหารเมื่อหิวและรับประทานอาหาร จุกจิกและไม่เป็นเวลา ซึ่งถ้าปฏิบัติเป็นประจำจะทำให้เกิดปัญหาโภชนาการในวัยรุ่นจาก การงดอาหารบางมื้อ และการรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา

2 การที่โรงเรียนมีการอนุญาตให้ขายเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลม หรือน้ำชา กาแฟ โดยโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง หรือให้บุคคลภายนอกเข้ามาขาย เพื่อหวังผล ทางด้านการเงินอย่างเดียว โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณค่าทางโภชนาการรวมทั้งโทษของเครื่องดื่ม ประเภทนี้อาจเนื่องมาจากว่าทางบริษัทน้ำอัดลม มีการบริจาคเงินเข้าโรงเรียนในปริมาณที่ ค่อนข้างสูงเพื่อใช้ในการพัฒนาโรงเรียน แต่มีสัญญาว่าต้องให้มีการขายน้ำอัดลมในโรงเรียน ด้วย สิ่งเหล่านี้อาจทำให้เด็กรู้สึกคุ้นเคยกับเครื่องดื่มประเภทนี้จนบางคนถึงขั้นติด เพราะใน เครื่องดื่มเหล่านี้มีส่วนประกอบที่เป็นคาเฟอีน เมื่อดื่มเข้าไปในปริมาณเล็กน้อยจะทำให้รู้สึก กระปรี้กระเปร่า แต่ถ้าดื่มในปริมาณที่มากจะเป็นผลเสียต่อสุขภาพ (ชัยชาญ แสงดี และ อุดม จันทร์ารักษ์ศรี, 2541) นอกจากนั้นในน้ำอัดลมยังมีส่วนประกอบที่เป็นน้ำตาลในปริมาณ ที่สูง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพต่าง ๆ เช่น โรคฟันผุ โรคอ้วน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชูจันทร์ จันทร์มา(2530) ที่พบว่า การดื่มน้ำอัดลมวันละ 1 แก้ว มีความสัมพันธ์กับภาวะ โภชนาการของนักเรียน และทั้งนักเรียนชายและหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง การดื่มน้ำอัดลม (สุชาติดา มะโนทัย, 2539 และมัณฑนา อุเทน, 2539) และสอดคล้องกับการศึกษาของ จริยาวัฒน์ คมพยัคฆ์ และ คณะ (อ้างใน ชูลีพร ศรศรี, 2541) ที่พบว่านักเรียนซึ่งเป็นเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีการดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำร้อยละ 32.4

3 อิทธิพลของสื่อโฆษณาอาหารประเภท ฟาสต์ฟู้ด ที่เน้นความสะดวก สบายในการบริโภค มีการจัดบริการส่งถึงที่ อาจทำให้ค่านิยมในการบริโภคอาหารประเภทนี้ มากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งอาหารประเภทนี้มีส่วนประกอบหลักเป็นแป้ง เมื่อบริโภค เข้าไปมากๆจะทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคต่างๆและอาจก่อให้เกิดปัญหาโภชนาการ ทั้งด้าน ขาดและด้านเกิน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกลุ่มนักวิจัยสถาบันโภชนาการมหาวิทยาลัย มหิดล (อ้างในอบเชย วงศ์ทอง, 2541) ที่ว่าปัญหาโภชนาการของเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงยัง พบปัญหาโภชนาการด้านขาดร้อยละ 3 และด้านเกินร้อยละ 10 ใกล้เคียงกันทั้ง 2 เพศ และ จากการศึกษาของ สุชาติดา มะโนทัย (2539) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีน้ำหนักต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 22.4 น้ำหนักเกินมาตรฐานร้อยละ 5.5 และโรคอ้วนร้อยละ 7.2 การศึกษาของ ชูลีพร ศรศรี (2541) พบว่า นักเรียนรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ดเป็นบางครั้งถึง

ร้อยละ 61.6 นอกจากนั้นการที่ประเทศไทยเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ย่อมมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตด้านการบริโภคอาหารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มีการบริโภคอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น ความเสี่ยงต่อการบริโภคอาหารให้ถูกหลักโภชนาการ ตลอดจนถูกหลอกลอนามีย่อมสูงขึ้น (วิริยะ วัชรไวยยะ และสง่า ดามาพงษ์, 2541)

4 ลักษณะเฉพาะตัวของวัยรุ่นที่มีนิสัยชอบลอง ทำตามอย่างเพื่อนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่ม ทำให้มีการกินตามแฟชั่น เช่น อาหารฟาสต์ฟู้ด อาหารจังก์ฟู้ด การงดอาหารบางมื้อ รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา ทำให้เด็กเกิดภาวะบกพร่องทางโภชนาการได้ (อบเชย วงศ์ทอง, 2541) นอกจากนั้นการนิยมรูปร่างที่ผอมบางเหมือนดาราที่ตนชื่นชอบ ซึ่งเป็นลักษณะอารมณ์รักที่วัยรุ่นมีต่อบุคคลที่ตนชื่นชอบเป็นพิเศษ จะทำให้มีการเลียนแบบบุคคลเหล่านี้ (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539) ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของการรับประทานอาหาร ไม่ครบ 5 หมู่ และไม่ครบ 3 มื้อได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของอินเกลล์ (Ingell, 1995) ที่พบว่า การให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องโรคนิวลิเมีย (bulimia) และแอนอเรคเซีย (anorexia) ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร

5 ระดับการศึกษาของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา อาจทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจ และการตระหนักถึงคุณค่าทางโภชนาการของอาหารต่อร่างกายซึ่งมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจของเด็ก ดังที่มณฑนา อุเทน (2539) พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความรู้มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา และจากการศึกษารังนี้พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา ดังนั้นเมื่อบิดามารดาปรุงอาหารให้ครอบครัวไม่เหมาะสมและไม่ถูกหลักโภชนาการ อาจทำให้เด็กไม่สามารถเลือกบริโภคอาหารที่ถูกต้องเหมาะสมได้ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมทางบ้านที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของพฤติกรรม (เฉลิมพล ตันสกุล, 2541)

ด้านการใช้สารเสพติด ($\bar{x} = 1.30$)

นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อยที่สุด และมีพฤติกรรมเสี่ยงรายช้ออยู่ในระดับน้อยที่สุดถึงน้อย โดยอยู่ในระดับน้อย 3 ช้อคือ “คบค้าสมาคมหรือติดต่อกับบุคคลที่ติดบุหรี่” “คบค้าสมาคมหรือติดต่อกับบุคคลที่ติดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์” “ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์”

ปัญหาสารเสพติดถึงแม้จะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุด แต่ก็ยังแสดงว่า ยังมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่มีการใช้สารเสพติดอยู่ ซึ่งในปัจจุบันมีสารเสพติดชนิดใหม่ ๆ เกิดขึ้น มากมายและตัวยาที่มีความรุนแรงมากขึ้น วิธีการในการเสพยาเปลี่ยนไปในทางที่มีอันตรายต่อ ชีวิตมากขึ้น และเร็วขึ้น ใกล้เคียงกับการศึกษาของ รัตนา สุกุลจันทร์ (2534) ที่พบว่า ชนิด ของยาเสพติดเปลี่ยนไปจากก่อนการบำบัดใช้ฝิ่นมากกว่าเฮโรอีน แต่เมื่อกลับไปเสพยาที่มีผลทำ ให้ใช้เฮโรอีนเพิ่มมากขึ้นกว่าฝิ่น และมีการนำกระบอกฉีดยาและเข็มฉีดยาที่ใช้แล้วมาใช้ร่วมกัน ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์มากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นปัญหาผู้ติดสารเสพติดที่เมื่อก่อน ส่วนมากนิยมในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน แต่ในปัจจุบันพบว่ามีการแพร่ระบาดไปสู่กลุ่มนักเรียนเพิ่ม มากขึ้น และพบในผู้เสพยาอายุน้อยลง ซึ่งจากข้อมูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดแห่งชาติ (2541) พบว่า ยาเสพติดหลักที่เป็นปัญหาได้แก่ เฮโรอีน รองลงมาคือยาบ้า หลังปี พ.ศ. 2538 แนวโน้มของผู้ใช้เฮโรอีนลดลง ในขณะที่ยาบ้าเพิ่มขึ้นในจำนวนที่ใกล้เคียง กับเฮโรอีน คือมีผู้เสพยาที่เข้ารับการบำบัดรักษาคิดเป็นร้อยละ 42.1 และ 41.1 ตามลำดับ (ปปส., 2542) และมีการระบาดไปสู่กลุ่มนักเรียนในแต่ละปีมากกว่าร้อยละ 100 นอกจากนั้นยังพบว่า กลุ่มเสี่ยงของผู้ใช้สารเสพติดมีอายุน้อยลง โดยเฉพาะยาบ้า และเยาวชนเป็นกลุ่มหลักที่มีการใช้ ยาบ้าและจากข้อมูลของการประเมินโครงการกวดขันการใช้วัตถุออกฤทธิ์ (ยาบ้า) ในกลุ่ม นักเรียนพบว่าการระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา 55 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 79.7 (อ้างใน อรรถนพ วิสุทธิมรรค, 2541) และจากการศึกษาของ นีออน พิณประดิษฐ์ และ คณะ (2541) พบว่า สารเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในโรงเรียนมากที่สุดคือ ยาบ้า

การที่นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่อง การคบกับบุคคลที่ติดบุหรี่หรือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสังคม ยังมองว่าการสูบบุหรี่และดื่มสุราเป็นเรื่องปกติ เป็นที่ยอมรับในสังคมมากกว่าสารเสพติด ประเภทอื่น ๆ ทำให้การเสพยาและการซื้อขายเป็นไปอย่างเปิดเผย โดยถูกต้องตามกฎหมายและมี ขยายตามร้านค้าทั่วไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ปัจฉิมา พิตรสาร (2539) ที่พบว่า สถานที่ซื้อขายยาเสพติดของนักเรียนคือ ร้านค้าทั่วไป และสอดคล้องกับการศึกษาของ วาสนา พัฒนกำจร (2541) ประกิจ โพธิอาศน์ (2541) ที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการติดสารเสพติดได้แก่ การเข้าถึง แหล่งซื้อขาย จึงทำให้เด็กคุ้นเคยกับการที่เห็นผู้ใหญ่ที่สูบบุหรี่หรือดื่มสุราเป็นสิ่งที่ แสดงความเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับจะมีการ เปลี่ยนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ เช่น การสูบบุหรี่ และการดื่มสุรา (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2534) และต้องการความเป็นอิสระ รวมทั้งต้องการแสวงหารูปแบบให้กับตนเอง ดังนั้นพฤติกรรมกา

สูบบุหรี่ก็มักเกิดในช่วงนี้ (วีณา ศิริสุข, 2541) สอดคล้องกับการศึกษาของ ปัจฉิมา พิตรสาร (2539) และ ชมัยพร อนุพันธ์ (2540) ที่พบว่า สารเสพติดที่เยาวชนและนักเรียนมีการใช้สูงสุดคือ บุหรี่ รองลงมาคือสุรา และใกล้เคียงกับการศึกษาของ ประกิจ โพธิอาศน์ (2541) ที่พบว่า กลุ่มวัยรุ่นมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึงร้อยละ 49.4 นอกจากนั้นการที่บุคคลรอบข้างมีการสูบบุหรี่ หรือดื่มสุรา ไม่ว่าจะบิดา มารดา อาจารย์ที่สอน หรือเพื่อนสนิทก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการสูบบุหรี่ และดื่มสุรา (อรทัย ลิ้มตระกูล, 2534; วิภา ด่านธำรงกุล, 2539; จีรพร สร้อยสุวรรณ และประกิจ โพธิอาศน์, 2541) สอดคล้องกับการศึกษาของ วรี รุ่งสุริยะวิบูลย์ (2535) ที่พบว่า ถ้าการสูบบุหรี่ครั้งแรกได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน ก็จะมีผลทำให้สูบครั้งต่อไป (อ้างถึงใน ชุติพร ศรศรี, 2541) และสอดคล้องกับการศึกษาของ เมเยอร์ (Meyer, 1996) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวนนักเรียนที่สูบบุหรี่ ร้อยละ 34 และดื่มสุรา ร้อยละ 49 และชุติพร ศรศรี (2541) พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ ร้อยละ 22.4 และมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 62.2

ด้านความปลอดภัย ($\bar{x}=2.07$)

นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ถึงแม้ว่าจากการวิจัยในครั้งนี้จะพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ก็ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเนื่องจาก อุบัติเหตุเป็นสาเหตุที่สำคัญของการเสียชีวิตเป็นอันดับที่ 2 มาโดยตลอด และสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมของบุคคล เช่น อันตรายจากอุบัติเหตุรถยนต์ เกิดจากพฤติกรรมของผู้ขับขี่ถึง ร้อยละ 87.5 (โคมยง เหลลาชาติ อ้างในชัยรัตน์ วามวรรตน์ และสมศักดิ์ กระจายกลิ่น, 2541) และอัตราการตายของวัยรุ่น ร้อยละ 60 เกิดจากอุบัติเหตุ โดยเฉพาะรถจักรยานยนต์มีถึงร้อยละ 37 (Irwin, et al 1990 อ้างถึงใน ชุติพร ศรศรี, 2541) ถึงแม้ว่าพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ของเด็กนักเรียนในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดอาจจะแตกต่างกัน (เช่น นักเรียนในต่างจังหวัดเป็นผู้ขับขี่เองขณะที่เด็กนักเรียนในกรุงเทพฯ ส่วนมากจะเป็นผู้อาศัยหรือเป็นผู้นั่งซ้อนท้ายแต่เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นก็เป็นอันตรายได้เหมือนกันถ้าไม่มีการป้องกันที่ดี หรือในเรื่องของการใส่เสื้อผ้าที่มีชายหลดลุ่ยหรือยาวเกินไปอาจจะไปพันในลูกล้อรถได้ หรือการไม่สวมหมวกกันน็อค ที่พบว่าถึงแม้ว่ามีการณรงค์ส่งเสริมหรือแม้กระทั่งใช้กฎหมายบังคับ แต่ก็ยังมีผู้ฝ่าฝืนอยู่มาก สอดคล้องกับการศึกษาของ เอี่ยมพร รักจรรยาบรรณ (2537) ที่พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุโดยรวมอยู่ในระดับดี ยกเว้น เรื่องการสวมหมวกกันน็อคขณะขับขี่

รถจักรยานยนต์ หรือสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุอื่น ๆ เช่น การไม่ข้ามถนนบริเวณทางข้าม ทั้งๆที่บริเวณนั้นมีทั้งทางม้าลาย หรือสะพานลอย การปั่นล้อโยน การหยีบของที่สูง ๆ โดยไม่ใช้อุปกรณ์ที่ปลอดภัยช่วย สอดคล้องกับการศึกษาของ ชูลีพร ศรศรี (2541) ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 90.8 มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่อง การขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์, การไม่สวมหมวกกันน็อคขณะใช้รถจักรยานยนต์และการข้ามถนนนอกทางข้าม และจากการศึกษาของ วิจิตร เจียรสุธรรมพร (2535) พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสวัสดิภาพอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง การใช้บันไดเป็นหยีบของในที่สูง ส่วนการได้รับอุบัติเหตุในช่วงเวลาเรียน เช่น การโดนของมีคมบาด เนื่องจากการวางของมีคมในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้องทำให้อาจพลาดโดนทิ่มแทง หรือบาดได้ หรือการได้รับอุบัติเหตุ แขน - ขาหักขณะเรียนวิชาพลานามัย เนื่องจากเล่นกันโดยไม่มีครูผู้สอนอยู่ด้วย ซึ่งทั้งหมดถือว่าเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากความประมาทหรือเป็นพฤติกรรมที่จงใจเสี่ยง(สุพจน์ เด่นดวง, 2541)

พฤติกรรมเสี่ยงรายชื่อด้านความปลอดภัย พบว่าอยู่ในระดับมากคือข้อ "วิ่งขึ้นลงบันได" แสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของความปลอดภัย และเห็นว่าอุบัติเหตุเป็นเรื่องไกลตัว ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนยังไม่เคยได้รับอุบัติเหตุร้ายแรงจนถึง แขนขาหัก ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าการเดินขึ้นลงบันไดน่าจะปลอดภัยกว่า ซึ่งถือว่าเป็นความประมาทและการกระทำที่เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่นนี้ อาจนำไปสู่ เหตุได้ตลอดเวลา (สุพจน์ เด่นดวง, 2541) หรือ ดั่งที่เฉลิมพล ต้นสกุล (2541) กล่าวไว้ว่า สาเหตุของอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจาก พฤติกรรม และนิสัยที่ไม่ปลอดภัย เช่น ความคึกคะนอง ความประมาทเดินเล่น สอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี เนตรสุวรรณ (2538) ที่พบว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่ที่เกิดกับนักเรียนมากที่สุด คือการลื่นหกล้ม สาเหตุจากขาดความระมัดระวัง

ข้อ "นั่งรถมอเตอร์ไซด์ โดยไม่สวมหมวกนิรภัย หรือนั่งรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย" อาจเนื่องมาจากว่า นักเรียนส่วนใหญ่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถโดยสารประจำทางซึ่งไม่มีเข็มขัดนิรภัย จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถโดยสารประจำทาง แต่ยังมีเด็กส่วนหนึ่งที่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถมอเตอร์ไซด์ ซึ่งถ้าไม่มีการป้องกันด้วยการขับขี่อย่างระมัดระวังให้ถูกต้องตามกฎหมาย และใส่หมวกนิรภัยแล้วเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น จะทำให้ได้รับบาดเจ็บ พิการ หรือเสียชีวิตได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ เข้มพร รักจรรยาบรรณ (2537) ที่พบว่า นักเรียนเคยฝ่าฝืนกฎหมายจราจรร้อยละ 58.0 และไม่สวมหมวกกันน็อคขณะขับขี่ร้อยละ 85.2 และการศึกษาของ ชูลีพร ศรศรี

(2541) พบว่า นักเรียนไม่สวมหมวกกันน็อคขณะใช้รถจักรยานยนต์ โดยปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 8.0 ปฏิบัติบ่อยครั้งร้อยละ 14.0 และปฏิบัติเป็นบางครั้งร้อยละ 43.3

ข้อ “วิ่งเล่นหรือหยอกล้อกับเพื่อนบนถนน” “ข้ามถนนใต้สะพานลอย” อาจเนื่องมาจากว่า นักเรียนยังมีความประมาท เมื่ออุบัติเหตุยังไม่เกิดขึ้นกับตนเอง ประกอบกับลักษณะของเด็กวัยรุ่นซึ่งมีความคึกคะนอง ชอบเสี่ยง ยิ่งทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากขึ้น ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของการเกิดอุบัติเหตุ เป็นผลมาจากพฤติกรรมและนิสัยที่ไม่ปลอดภัยเช่นความ คึกคะนอง ประมาท เลินเล่อ (เฉลิมพล ต้นสกุล, 2541 และ วิจิตร บุญยไทรระ, 2533) ทั้ง ๆ ที่บริเวณนั้นอาจจะมีทั้งทางเท้าสำหรับคนเดินและสะพานลอยสำหรับคนข้าม นอกจากนั้นในโรงเรียนก็ยังมีทำให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการลดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ (ชัยรัตน์ วามวรรัตน์ และ สมศักดิ์ กระจายกลิ่น, 2541) แต่นักเรียนก็ยังมีประมาท ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่จูงใจเสี่ยง หรือความประมาทที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ (สุพจน์ เด่นดวง, 2541) ใกล้เคียงกับการศึกษาของซูลีพร ศรศรี (2541) ที่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องการข้ามถนนบริเวณนอกทางข้ามร้อยละ 59.0

ข้อ “เปิด-ปิด สวิตซ์ไฟเมื่อมือเปียก” “หลังใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสร็จ ไม่ถอดปลั๊กออกทันที” “เล่นประทัด หรือดอกไม้ไฟ” นั้นก็ถือว่าเป็นความประมาทอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีข่าวทางหนังสือพิมพ์ หรือโทรทัศน์อยู่บ่อย ๆ ถึงการโดนไฟช็อต ไฟฟ้าลัดวงจร หรือได้รับอุบัติเหตุจากการเล่นประทัด และดอกไม้ไฟ ประกอบกับลักษณะของวัยรุ่นที่มีความคึกคะนอง ชอบทำอะไรที่เสี่ยง โดยเฉพาะเมื่อรวมตัวกันเป็นกลุ่ม (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539) จึงอาจทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมดังกล่าวได้

ด้านพฤติกรรมทางเพศ ($\bar{x}=1.60$)

นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ปัญหาด้านพฤติกรรมทางเพศถึงแม้จะอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ก็ยังแสดงว่า มีนักเรียนส่วนหนึ่งที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมอยู่ ก่อให้เกิดปัญหาต่อทั้งตนเอง บุคคลรอบข้าง และเป็นปัญหาต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นการตั้งครรภ์ การทำให้ผู้อื่นตั้งครรภ์ การทำแท้ง และการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งในปัจจุบันความเจริญทางด้านวัตถุมาครอบงำความเจริญทางด้านจิตใจไปมากทั้งการนิยมวัฒนธรรมต่างชาติ การแต่งกายล่อแหลม

การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การใช้สื่อเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่จะทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ตามมา (พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ, 2536; จันทร์แรมทองศิริ, 2539; จรรยา ดวงแก้ว, 2539; ปวีณา สายสูง, 2539; รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และพรณา หอมสินธ์, 2539) ใกล้เคียงกับการศึกษาของ ชูลีพร ศรศรี (2541) ที่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 9.70 และไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเลยขณะมีเพศสัมพันธ์พบร้อยละ 29.4 ในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษาที่เคยมีเพศสัมพันธ์นั้นส่วนใหญ่ไม่ใช้ถุงยางอนามัย (จันทร์แรมทองศิริ, 2539) สอดคล้องกับการศึกษาของ จรรยา ดวงแก้ว (2539) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 5.2 และมีการตั้งครรภ์หรือทำให้ผู้อื่นตั้งครรภ์ร้อยละ 3.9 และการศึกษาของ ชวีญชนก ศิริวัฒนกาญจน์ (2541) พบว่า เยาวชนหญิงโสเภณีที่เคยร่วมเพศร้อยละ 29.1 เคยตั้งครรภ์และในกลุ่มนี้เคยทำแท้งร้อยละ 65.5 เคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ร้อยละ 25.5

นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงรายข้อ ด้านพฤติกรรมทางเพศส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ข้อ “อ่านหรือดูหนังสือที่มีภาพโป๊ เปลือย” “อ่านนวนิยายที่มี บทรักโป๊ เปลือย” “ดูวีดิทัศน์ (วิดีโอ) ที่มีภาพโป๊ เปลือย” “ดูภาพยนตร์ที่มีภาพโป๊เปลือย” แสดงให้เห็นว่าความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นไปอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง ทำให้นักเรียนสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารได้จากหลายแหล่ง ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสีย ผลดีคือทำให้การเรียนรู้ของเด็กไม่จำกัด อยู่แต่เฉพาะในห้องเรียน และได้รับข้อมูลข่าวสารที่ใหม่รวดเร็วทันใจ แต่ผลเสียคือการรับข้อมูลเหล่านี้เป็นไปอย่างอิสระ ไม่มีการจำกัดสำหรับบางกลุ่ม เช่นในเรื่องภาพโป๊ เปลือยที่เป็นสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และอาจจะเรียนรู้การมี เพศสัมพันธ์ได้จากสื่อเหล่านี้

ข้อ “ดูวีดิทัศน์ ที่มีฉากการร่วมเพศ” “ดูภาพยนตร์ที่มีฉากการร่วมเพศ” “จับกลุ่มกับเพื่อนคุยเรื่องการมีเพศสัมพันธ์” “ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์จากแหล่งต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิดีโอ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต การ์ตูน ฯลฯ” “ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศ” แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศเปลี่ยนแปลงไปในสังคมที่เคยมองว่าเรื่องเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่น่าอายสำหรับคนที่ยังไม่ได้แต่งงาน แต่ในปัจจุบันที่มีการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาอย่างเต็มที่ มีการเลียนแบบการอยู่กินกันก่อนแต่งงาน การแต่งตัวที่ล่อแหลม การมีเพศสัมพันธ์กันอย่างเปิดเผย เด็กสามารถเรียนรู้การ

มีเพศสัมพันธ์ได้จากสื่อต่าง ๆ หรือจากกลุ่มเพื่อน ประกอบกับลักษณะทางเพศของวัยรุ่นที่ร่างกายเจริญเต็มที่พร้อมที่จะสืบพันธุ์ได้ตามธรรมชาติของร่างกาย ยิ่งทำให้มีความรู้สึกและมีความต้องการทางเพศมากขึ้น ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์โดยที่ยังไม่พร้อมอาจนำปัญหามาสู่ตนเองและสังคมได้ เช่น การตั้งครรภ์ การทำแท้ง การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2536) ที่พบว่า กลุ่มที่มีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ต่ำ จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์น้อยสุด จันทรแรม ทองศิริ (2539) พบว่า เพื่อนในสถาบันเดียวกันชักนำให้มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด เมเยอร์ (Meyer, 1996) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาต้นเคยมีเพศสัมพันธ์ก่อนอายุ 13 ปี ถึงร้อยละ 29.0 และในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบร้อยละ 23.0 จรรยา ดวงแก้ว (2539) พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 19.0 อายุต่ำสุดที่เคยมีเพศสัมพันธ์คือ 10 ปี นอกจากนี้ในกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์เคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีการตั้งครรภ์ หรือทำให้ฝ่ายตรงข้ามตั้งครรภ์ และการศึกษาของ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และพรณา หอมสินธุ์ (2539) และ พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2536) ที่พบว่านิสิต นักศึกษาเพศชายที่มีการเรียนรู้เรื่องเพศมาก จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มากด้วย

ข้อ "อยู่ลำพัง 2 คน ในที่ลับตาคนกับเพื่อนต่างเพศ" "จับมือถือแขนกับเพื่อนต่างเพศ (นอกเวลาของการเรียนการสอน)ที่อาจต้องมีการจับมือถือแขน" แสดงให้เห็นว่านักเรียนเห็นว่าการอยู่ตามลำพัง 2 คน หรือการจับมือถือแขนกับเพื่อนต่างเพศเป็นเรื่องที่ไม่เสียหายและเป็นความยินยอมพอใจด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งการอยู่ใกล้ชิดกันมากและอยู่ตามลำพังโดยไม่มีผู้ใหญ่อยู่ด้วย อาจเป็นจุดเริ่มต้นไปสู่การมีเพศสัมพันธ์เมื่อมีโอกาส ประกอบกับลักษณะของวัยรุ่นที่ชอบลอง ชอบความท้าทาย ต้องการความเป็นอิสระ ซึ่งจากการศึกษาของจรรยา ดวงแก้ว (2539) พบว่าสาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์เนื่องจากอยู่ตามลำพัง 2 คน และข้อที่ว่า "เดินคนเดียวในที่เปลี่ยวและมีด" ก็นับว่าเป็นความเสี่ยงต่อการคุกคามทางเพศอีกอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะในวัยรุ่นเพศหญิงที่เริ่มโตเป็นสาว ประกอบกับการแต่งตัวของวัยรุ่นสมัยนี้ที่มีเสื้อผ้าน้อยชิ้น และล่อแหลม

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ

2.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมตามตัวแปรเพศ

นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้เรียนวิชาสุขศึกษาในระบบโรงเรียนมาเท่าเทียมกันในหมวดวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมาอย่างน้อย ตั้งแต่ชั้นป.1- ป.6 เป็นเวลา 6 ปี โดยเน้นให้นักเรียนสามารถแยกแยะการปฏิบัติตนที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ และสามารถปฏิบัติจนเกิดเป็นสุขนิสัย นอกจากนั้นในปัจจุบันการรับข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพไม่ได้จำกัดแค่ในห้องเรียนหรือในหนังสือเรียนเท่านั้น แต่นักเรียนมีอิสระในการรับข้อมูลข่าวสาร อย่างกว้างขวางจากสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลายได้ตามความต้องการและความสนใจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพ ไปในทางที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังที่พรทิพย์ รามสูต (2540) ได้กล่าวไว้ว่า “การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงตามความเชื่อ เพราะฉะนั้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอจะเปลี่ยนความเชื่อให้ได้” ประกอบกับแนวความคิดด้านการแพทย์และสาธารณสุข ที่เน้นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคมากกว่าการรักษาโรค ทำให้คนส่วนใหญ่รวมทั้งนักเรียนมีความเห็นว่าการป้องกันโรคเป็นการลงทุนที่คุ้มค่ามากกว่าการรักษาโรค เพราะจะทำให้เสียทั้งเวลา เงินทองและโอกาส ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นรายด้านและรายข้อตามตัวแปรเพศ

นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมทางเพศ โดยที่เพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนด้านการบริโภคอาหาร ด้านการใช้สารเสพติด และด้านความปลอดภัยนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก

ด้านพฤติกรรมทางเพศ

1 สังคมไทยตั้งแต่อดีตที่ยกย่องให้เพศชายมีความเป็นผู้นำ เป็นอิสระ และเป็นเพศที่เข้มแข็ง ทำให้เด็กวัยรุ่นชายมีโอกาส แสดงออกในสังคมและสามารถระบายพลังทางเพศ ได้มากกว่าวัยรุ่นหญิง เช่น การเที่ยวตามสถานเริงรมย์ ขณะที่เพศหญิงถูกมองว่าเป็นเพศที่เนิ่นนวลอ่อนโยน ถูกปลูกฝังให้รับผิดชอบการบ้านการเรือน ไม่สามารถแสดงความรู้สึกต่อเพศชายได้ ถึงแม้ว่าสังคมสมัยใหม่จะเปลี่ยนแปลงไปให้เด็กวัยรุ่นชายและหญิงช่วยเหลือรับผิดชอบและเท่าเทียมกัน แต่ในสังคมไทยเด็กผู้หญิงก็ยังไม่มีโอกาสแสดงออกในสังคมได้มากเท่าผู้ชาย รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศด้วย ขณะที่เพศชายได้รับการอบรมสั่งสอนว่าเป็นลูกผู้ชาย เป็นการหาประสบการณ์ หรือเป็นการพิสูจน์ความสามารถของตนเอง (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539) สอดคล้องกับการศึกษาของ จรรยา ดวงแก้ว (2539) ปวีณา สายสูง (2539) รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์ (2539) ที่พบว่าเพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่าเพศหญิง และสอดคล้องกับการศึกษาของ เวสทอฟฟ์ , โฮโรคอบม์ และ แมคเดอร์มอทท์ (Westhoff, Holocomb and Mc Dermott, 1996) ที่พบว่าเด็กผู้ชายมีกิจกรรมทางเพศมากกว่าเด็กผู้หญิง

2 อิทธิพลของสื่อกระตุ้น อารมณ์ทางเพศ ทั้งหนังสือ รูปภาพ วีดีโอ ภาพยนตร์ แผ่นซีดี ที่มีรูป เรื่อง โป๊ เปลือย ที่มีอยู่อย่างแพร่หลายและหาซื้อได้ง่าย รวมทั้งยังมีการสอดแทรกรูป เรื่องโป๊ เปลือย หรือการมีเพศสัมพันธ์ในหนังสือการ์ตูนที่เด็กวัยรุ่นชอบอ่าน ทำให้เกิดความอยากรู้อยากทดลองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ขึ้นได้ โดยเฉพาะในเด็กผู้ชายที่สังคมให้การยอมรับในเรื่องการแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งอาจทำให้พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่าเพศหญิง ซึ่งจากการศึกษาของ จันทรแรม ทองศิริ (2539), จรรยา ดวงแก้ว (2539) และปวีณา สายสูง (2539) พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ การอ่านหนังสือ หรือดูภาพยนตร์ กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ (โดยเฉพาะวีดีทัศน์ เป็นสิ่งที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศได้มากที่สุด) และการเที่ยวตามสถานเริงรมย์ นอกจากนั้นยังพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์อีกด้วย

ข้อที่นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนหญิง มีดังนี้คือ ข้อ “อ่าน หรือดูหนังสือการ์ตูนที่มีรูปภาพโป๊ เปลือย” “อ่านนวนิยายที่มีบทรักโป๊ เปลือย” “อ่าน นิตยสารที่มีรูปเรื่องโป๊ เปลือย” “ดูวีดีทัศน์ (วีดีโอ) ที่มีภาพโป๊ เปลือย” “เล่นอินเทอร์เน็ตที่มี

ภาพโป๊ เปลือย” “ไปเที่ยวสถานเริงรมย์ แล้วดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์” ที่เป็นเช่นนี้อาจ เนื่องจากสังคมไทยยอมรับว่าเรื่องการแสดงออกทางเพศเป็นเรื่องปกติสำหรับผู้ชาย หรือ เนื่องจากผู้ชายรู้แหล่งและไม่อายที่จะไปเช่าหรือซื้อสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ นอกจากนั้น ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ผู้ชายสามารถเลือกสื่อที่สนองความต้องการทางเพศของตนเองได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศจะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในเวลาต่อมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรแรม ทองศิริ (2539) จรรยา ดวงแก้ว (2539) และ ปวีณา สายสูง (2539) ที่พบว่าสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และการไปเที่ยวสถานเริงรมย์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ข้อ “ดูวิดีโอ (วิดีโอ) ที่มีฉากร่วมเพศ” “ดูภาพยนตร์ที่มีฉากการร่วมเพศ” “จับกลุ่มกับเพื่อนคุยเรื่องการมีเพศสัมพันธ์” “อยู่ตามลำพัง 2 คนในที่ลับตาคนกับเพื่อนต่างเพศ” “ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์จากแหล่งต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิดีโอ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต ฯลฯ” “เคยมีเพศสัมพันธ์กับคูรัก หรือแฟน” ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากเด็กวัยรุ่นที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างเต็มที่ หรือ ร่างกายมีความพร้อมสำหรับการสืบพันธุ์ ประกอบกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ อาจมีการชักจูงให้นักเรียนชายด้วยกันมีประสบการณ์ทางเพศโดยผ่านการใช้สื่อต่าง ๆ รวมทั้งนักเรียนชายสามารถหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ได้จากแหล่งต่าง ๆ อย่างเต็มที่ หรือเนื่องจากผู้ชายรู้แหล่งและไม่อายที่จะไปเช่าหรือซื้อสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จรรยา ดวงแก้ว (2539) ที่พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ และ จันทรแรม ทองศิริ (2539) ที่พบว่าเพื่อนในสถาบันเดียวกันเป็นผู้ชักนำให้มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ จรรยา ดวงแก้ว (2539) พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ(2536) จันทรแรม ทองศิริ (2539) และปวีณา สายสูง (2539) ที่พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ การดูสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องเพศที่ได้รับมาก่อนด้วยตนเอง สิ่งพิมพ์ และภาพยนตร์ที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การกอดจูบกับคูรัก หรือเพศตรงข้าม นอกจากนั้นจากการศึกษาของจรรยา ดวงแก้ว (2539) ยังพบว่า สาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเนื่องจากอยู่ตามลำพัง 2 คนเป็นส่วนใหญ่

ด้านการบริโภคอาหาร

นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นช่วงวัยรุ่นที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น เป็นวัยที่เชื่อฟังเพื่อนมากกว่าบิดามารดา เด็กจะเลียนแบบซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ และมีการแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เห็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน (พรพิมล เจียมนาครทรัพย์, 2539) ดังนั้นเด็กในวัยเดียวกันจะมีความนิยมในสิ่งต่าง ๆ คล้ายกัน รวมทั้งการบริโภคอาหารด้วย ประกอบกับอิทธิพลของสื่อโฆษณาอาหารที่มีเป้าหมายเพื่อวัยรุ่นโดยเฉพาะ จะมีกลยุทธ์และเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจให้คล้อยตาม และเลียนแบบซึ่งกันและกัน ดังที่ วีณะ วีระไวทยะ และ สง่า ดามาพงษ์ (2541) กล่าวว่า พฤติกรรมการบริโภคอาหารบางอย่างเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เพราะค่านิยมตามแรงโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะความเชื่อที่ส่งผลถึงค่านิยมด้านอาหารเพื่อสุขภาพ และสอดคล้องกับการศึกษาของ อบเชย วงศ์ทอง (2541) ที่พบว่า ปัญหาโภชนาการของเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงยังพบปัญหาด้านเกินและด้านขาดในอัตราที่ใกล้เคียงกันทั้ง 2 เพศ และพฤติกรรมการบริโภคของวัยรุ่น คือการกินตามเพื่อน เช่น อาหารฟาสต์ฟู้ด และอาหารจังก์ฟู้ด

นักเรียนหญิง มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนชายคือ ข้อ "รับประทานอาหารที่มีรสจัด เช่น เผ็ดจัด เค็มจัด หวานจัด เปรี้ยวจัด" "รับประทานอาหารหมักดอง" "รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ เช่น ก้อย แหนม ส้มตำปู-ปลาร้า" ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้หญิงส่วนใหญ่จะชอบอาหารที่มีรสจัดโดยเฉพาะรสเปรี้ยว จึงเลือกรับประทานอาหารที่ตนเองชอบมากกว่าคำนึงถึงคุณค่าของอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาดา มโนทัย (2539) ที่พบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการบริโภคอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่อง " การกินเฉพาะอาหารที่ชอบ"

ข้อ "รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา" "รับประทานอาหารจุบจิบไม่เป็นเวลา" "รับประทานอาหารกึ่งสำเร็จรูป โดยไม่ใส่อาหารเสริมเช่น เนื้อสัตว์ ไข่ ผัก" ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนหญิงมีความสนใจต่อรูปร่างของตนเองมากกว่านักเรียนชาย กลัวอ้วนจึงพยายามงดอาหารบางมื้อ หรือรับประทานอาหารโดยหลีกเลี่ยงการใส่อาหารเสริม และรับประทานอาหารครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง ซึ่งอาจมีผลทำให้วิบวับ และรับประทานอาหาร

ไม่เป็นเวลา และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติดา มะโนทัย (2539) ที่พบว่า นักเรียนหญิง มีพฤติกรรมการบริโภคอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่องการกินขนมบรรจุถุงสำเร็จรูป นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนหญิงมีความรู้ที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุงในเรื่องการป้องกันไม่ให้เกิดโรคอ้วน

นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงกว่านักเรียนหญิงคือ ข้อ "รับประทานเนื้อสัตว์ ปิ้งย่าง ที่ไหม้เกรียม" ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนหญิงมีความสนใจและเอาใจใส่ดูแลสุขภาพตนเองมากกว่านักเรียนชาย ในปัจจุบันที่มีรายงานทางการแพทย์ยืนยันว่าการรับประทานเนื้อสัตว์ปิ้งย่างที่ไหม้เกรียมเป็นสาเหตุของการเกิดมะเร็ง จึงอาจทำให้นักเรียนหญิงหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารปิ้งย่างที่ไหม้เกรียมได้ ส่วนนักเรียนชายจะมีความสนใจ และใส่ใจต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพน้อยกว่านักเรียนหญิง โดยส่วนมากนักเรียนชายจะมีกิจกรรมและการออกกำลังกายที่หนักและหักโหม ดังนั้นเมื่อหิวจึงเลือกรับประทานอาหารเพื่อให้อิ่มท้องเท่านั้น และไม่ได้สนใจว่าอาหารปิ้งย่างที่ไหม้เกรียมที่เป็นเนื้อสัตว์นั้นมีสารก่อมะเร็งหรือไม่ ภายหลังจากเล่นกีฬาถ้ามีอาหารประเภทนี้จำหน่ายอยู่บริเวณนั้นก็อาจซื้อมารับประทานได้

ด้านการใช้สารเสพติด

นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการใช้สารเสพติดไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง หรือผู้ชายสังคมไม่ให้การยอมรับ ประกอบกับในปัจจุบันมีการณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในหลาย ๆ โครงการเช่น "โครงการรักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้านยาเสพติด" "โครงการชาวประชาร่วมใจ ด้านภัยยาเสพติด" "โครงการโรงเรียนสีขาว" และมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด โดยเชิญนักแสดงที่เป็นที่ชื่นชอบของวัยรุ่นมาให้ความรู้ หรือการมอบรางวัลแก่ศิลปินที่ปลอดจากยาเสพติดเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่เยาวชน ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นทุกโรงเรียนยังมีการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด โดยคณะกรรมการหรือทีมอาจารย์เป็นผู้ดำเนินงาน มีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีการสอดแทรกความรู้เรื่องยาเสพติดในวิชาต่าง ๆ และมีการติดตามผลการดำเนินงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง (ปัจฉิมา พิศรสาธร, 2539) หรืออาจเนื่องจาก นักเรียนมีการใช้สารเสพติดแต่ไม่ยอมรับว่าตนเองใช้

นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดสูงกว่านักเรียนหญิง คือ ข้อ “เมื่อรู้สึกเหนื่อยล้า อ่อนเพลียไม่มีแรง นักเรียนใช้ยาหรือสารบางอย่าง กระตุ้นให้ร่างกายตื่นตัว” ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะของวัยรุ่นที่ชอบลอง ชอบเสี่ยง หรือคิดว่าการใช้สารเสพติดเป็นการแสดงถึงความกล้า เป็นลูกผู้ชาย และสารเสพติดช่วยแก้ปัญหาได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ นีออน พิณประดิษฐ์ (2541) ที่พบว่า นักเรียนลองใช้สารเสพติด โดยให้เหตุผลว่า เพื่อต้องการพิสูจน์ให้เพื่อนเห็นว่า ตนเองมีความกล้าร้อยละ 39.8 รองลงมาคิดว่าสารเสพติดช่วยแก้ปัญหาได้ร้อยละ 33.8 ประกอบกับการคบเพื่อนที่มีการใช้สารเสพติดอาจทำให้มีการแนะนำการใช้สารเสพติดประเภทนี้ได้ นอกจากนี้ อิทธิพลของสื่อโฆษณาเครื่องดื่มกระตุ้นร่างกาย เนื่องจากการเสียเหงื่อ เช่น การออกกำลังกาย การทำงานหนัก อาจมีผลต่อการนำไปใช้ในทางที่ผิดหรือผิดวัตถุประสงค์ได้ และยังอาจนำไปสู่การใช้สารเสพติดประเภทกระตุ้นให้ร่างกายตื่นตัวชนิดต่างๆ เนื่องจากให้ผลเหมือนกันและอาจให้ผลที่แรงกว่า

ข้อ “สูบบุหรี่” ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากว่า บุหรี่เป็นสารเสพติดที่ถูกกฎหมายหาซื้อง่าย และยังมีบุคคลในสังคมที่สูบบุหรี่กันมากไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิท อาจารย์ที่สอน หรือแม้แต่บุคคลที่ตนเองชื่นชอบ เช่น นักร้อง ดารา ดังนั้นจึงอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่อิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียนชาย สอดคล้องกับการศึกษาของปัจฉิมา พิตรสสาร (2539) และชัชพร อนุอ้น (2540) ที่ว่า สารเสพติดที่นักเรียนใช้มากที่สุด ได้แก่ บุหรี่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ จีรพร สร้อยสุวรรณ (2539) ที่พบว่า นักศึกษาชายที่สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่มีบิดาเพื่อนสนิท และอาจารย์ที่สอนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ด้านความปลอดภัย

นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก อุบัติเหตุเป็นสาเหตุอันดับที่ 2 ของการเสียชีวิตมาโดยตลอดรองจากโรคหัวใจ ทำให้ทุกคนตระหนักถึงผลเสียและอันตรายจากอุบัติเหตุ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทั้งตนเอง และบุคคลรอบข้าง ประกอบกับทางรัฐบาลก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของอุบัติเหตุ เนื่องจากก่อให้เกิดผลเสียทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การลงทุนที่สูงมูลค่า การสูญเสียประชากรที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงให้มีการติดตั้งคำเตือนใจไว้สำหรับผู้ขับขี่รถ และผู้คนเดินเท้า รวมทั้งมีมาตรการในการลดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งประกอบด้วย 1) มาตรการให้การศึกษา หรือการให้ความรู้ในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ 2) มาตรการทางกฎหมาย โดยมีการบังคับใช้กฎหมายเช่น การสวมหมวก

กันน้อย การคาดเข็มขัดนิรภัย การห้ามนั่งซ้อนท้ายเกิน 3 คน จำกัดจำนวนผู้นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ การห้ามโทรศัพท์ขณะขับขี่รถยนต์ (ขับไม่โทร) และห้ามขับที่ขณะมีเมามา (เมาไม่ขับ) และ 3) มาตรการทางวิศวกรรม โดยการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างให้เชื่อต่อการลดการเกิดอุบัติเหตุเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้บ่อยที่สุด ดังนั้นเมื่อทุกคนได้ตระหนักและเห็นคุณค่ารวมทั้งประเมินผลได้ผลเสียจากการป้องกันอุบัติเหตุแล้ว ทั้งในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจึงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิจิตรเจียรสุธรรมพร (2535) ที่พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยสูงกว่านักเรียนหญิงคือข้อ “นั่งรถแท็กซี่ หรือสามล้อรับจ้างคนเดียวในยามวิกาล” ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสังคมที่มองว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรง มีพลังกำลัง บิดามารดาจึงวางใจให้เดินทางคนเดียวได้ในยามวิกาล ซึ่งอาจจะมองว่าปลอดภัยกว่าผู้หญิง และข่าวประเภทฆาตกรรม ส่วนมากมักนำเสนอเกี่ยวกับคดีของผู้หญิง แต่อาจมีคดีเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายหรือฆาตกรรมที่เกิดกับผู้ชายอีกมากที่ไม่ได้นำเสนอ ข้อ “ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุด” อาจเนื่องจากว่า งานที่เกี่ยวกับไฟฟ้า ถือว่าเป็นเรื่องของผู้ชาย ผู้หญิงมักจะไม่สนใจ และไม่มีความรู้ทางด้านนี้ ดังนั้นเพศชายจึงใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวกับไฟฟ้ามากกว่า จึงอาจจะทำให้นักเรียนชายมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุดได้มากกว่านักเรียนหญิง ข้อ “ใช้อุปกรณ์กีฬาที่ชำรุด” นั้นอาจเนื่องจากว่าผู้ชายมีกิจกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกายที่หนักและหักโหมมากกว่าผู้หญิง ดังนั้นอุปกรณ์กีฬาอาจชำรุดสึกหรอได้เร็วกว่า หรือโรงเรียนไม่ได้ซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติม ทำให้อุปกรณ์ไม่เพียงพอจึงต้องใช้ทุกอย่างที่ชำรุดจึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ชายมักใช้อุปกรณ์กีฬาที่ชำรุด ประกอบกับทั้ง 3 ข้อนี้เป็นมีความเสี่ยงทำตาย ประมาท คึกคะนอง ที่เป็นลักษณะของวัยรุ่น โดยเฉพาะในผู้ชายจึงอาจทำให้นักเรียนชายมีพฤติกรรมเหล่านี้ได้

ข้อ “ยื่นแขน หรือศีรษะออกนอกรถยนต์ขณะรถวิ่ง” “เก็บตัวอย่างสารเคมีที่เหลือจากการทดลองไปเล่นกัน” และ “เล่นประทัด” หรือดอกไม้ไฟ” ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่าในวัยรุ่นจะมีความคึกคะนอง ชอบเสี่ยง ชอบลอง แต่ในเพศชายจะมีความรู้สึกรุนแรงและการแสดงออกมากกว่าเพศหญิง จึงอาจเกิดพฤติกรรมเหล่านี้ได้ ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่จิตใจเสี่ยงหรือใกล้เคียงความประมาทนั่นเอง (สุพจน์ เด่นดวง, 2541) สอดคล้องกับงานวิจัยของ

พรภินันท์ เลาะหนับ (2530) และ อัญชลี เนตรสุวรรณ(2538) ที่พบว่า นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ และการป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันดีกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า เด็กผู้หญิงมีวินัยสูงและมีแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยที่ถูกต้องมากกว่าเด็กผู้ชาย (จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ, 2541) และใกล้เคียงกับการศึกษาของ อัญชลี เนตรสุวรรณ (2538) ที่พบว่า นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชายในเรื่องการถือของ แหลมคม การหยอกล้อกับเพื่อน และการเล่นโลดโผน

นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยสูงกว่านักเรียนชาย คือข้อ "เปิดปิดสวิตช์ไฟเมื่อมือเปียก" ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องจากว่านักเรียนหญิงมีกิจกรรมที่ต้องสัมผัสกับน้ำในการทำงานบ้านมากกว่านักเรียนชาย เช่น การทำอาหาร การซักเสื้อผ้า การถูบ้าน และถูกปลุกฝังนิสัยในการล้างมือ ประกอบกับเพศหญิงมีนิสัยรักความสะอาดใส่ใจต่อการล้างมือมากกว่าเพศชาย ดังนั้นถ้าบริเวณปลั๊กไฟไม่มีผ้าเช็ดมือไว้ให้ จึงอาจทำให้นักเรียนหญิงมีการเปิด-ปิดสวิตช์ไฟเมื่อมือเปียกมากกว่านักเรียนชาย

ข้อ "วิ่งขึ้นลงบันได" อาจเนื่องมาจากว่า นักเรียนหญิงไม่ชอบมีกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น ในสนามกีฬาเพราะแดดแรงหรือต้องเสียเหงื่อมาก ทำให้ดูไม่สะอาดและมีกลิ่นเหม็น ซึ่งเด็กผู้หญิงจะมีนิสัยรักสวยรักงาม ทำให้มีกิจกรรมภายในตัวอาคารมากกว่า ซึ่งภายในอาคารส่วนมากมักจะมีบันได จึงอาจทำให้นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัย ในข้อ "วิ่งขึ้นลงบันได" มากกว่านักเรียนชาย ใกล้เคียงกับการศึกษาของ อัญชลี เนตรสุวรรณ (2538) ที่พบว่า นักเรียนชายมีความรู้ดีกว่านักเรียนหญิงในข้อ "การขึ้นลงบันไดที่ถูกต้องในโรงเรียน" ซึ่งการมีความรู้ที่ถูกต้องจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมโดยเฉพาะในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพ

3. การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา การเดินทางมาโรงเรียน และชุมชนที่พักอาศัย

3.1 พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านพฤติกรรมทางเพศ

นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจ่ายปานกลางจากผู้ปกครอง มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจ่ายน้อยจากผู้ปกครอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจ่ายค่อนข้างมากจะมีเงินเหลือพอที่จะไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ หรือซื้อสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศได้มากกว่า เนื่องจากช่วงวัยรุ่นเป็นวัยเชื่อมต่อระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เด็กจะรู้สึกอยากเป็นอิสระชอบเที่ยวกับเพื่อนมากกว่าผู้ปกครอง มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ และโลกของวัยรุ่นที่มีลักษณะเฉพาะเช่น เป็นตัวของตัวเอง ต้องการประสบการณ์ที่แปลกใหม่และท้าทาย คิดในสิ่งที่ปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการแสวงหาเอกลักษณ์ทางเพศถือว่า เป็นเรื่องยิ่งใหญ่สำหรับวัยรุ่น (มานพ คณะโต, 2541) ดังนั้นจึงทำให้เด็กในวัยนี้มีความเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมทางเพศอยู่แล้ว โดยเฉพาะเมื่อมีปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนด้วยเช่น การได้รับค่าใช้จ่าจ่ายที่มากพอ สอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2536) ที่พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์

3.2 พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการบริโภคอาหาร

นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าจ่ายจากผู้ปกครองสูง ครอบครัวมีรายได้สูง บิดามีการศึกษาปานกลาง มารดามีการศึกษาสูง และพักอาศัยอยู่ในชุมชนบ้านหรือหมู่บ้าน มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงในเรื่อง การบริโภคอาหารจานด่วน การดื่มน้ำชา กาแฟหรือน้ำอัดลม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการที่ครอบครัวมีรายได้สูง ทำให้สามารถหาซื้ออาหารประเภทนี้ซึ่งมีราคาแพงมาให้เด็กบริโภคได้ หรืออาจจะเป็นแบบอย่างในการบริโภค หรืออาจจะสนับสนุนค่าใช้จ่าจ่ายที่เพียงพอแก่เด็ก ทำให้เด็กสามารถมีเงินส่วนหนึ่งที่เหลือจากการรับประทานอาหารเช้าไว้สำหรับซื้ออาหารประเภทนี้ซึ่งมีราคาแพงได้ และส่วนมากอาหารประเภทนี้จะดึงดูดใจวัยรุ่น โดยการจ้างดารา หรือนักกีฬาที่เป็นที่ชื่นชอบของวัยรุ่นมาใช้ในการโฆษณาสินค้า ทำให้เกิดค่านิยมและเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบในการบริโภคอาหารจานด่วน การดื่มน้ำชา กาแฟและน้ำอัดลมได้นอกจากนั้นการที่บิดามารดามีการศึกษาระดับปานกลางถึงสูง มักต้องทำงานนอกบ้านและทำให้มีรายได้สูงพอที่จะหาซื้ออาหารจานด่วนที่มีราคาแพงมาบริโภคได้ หรืออาจเป็นเพราะการที่มารดาต้องทำงานนอกบ้านจึงมีเวลาในการเตรียมอาหารหรือประกอบอาหารเองน้อย ต้องพึ่งพาอาหารจานด่วน โดยเฉพาะมือเช้าที่ทุกคนต้องรีบเร่ง ถ้ามีอาหารจานด่วนก็จะประหยัด

เวลาได้มากขึ้น ทำให้เด็กมีการบริโภคอาหารประเภทนี้บ่อยเกิดความเคยชิน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อการบริโภคอาหารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มีการบริโภคอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น ทำให้เสี่ยงต่อการบริโภคอาหารไม่ถูกหลักโภชนาการมากขึ้นด้วย (วีณะ วีระไวทยะ และ สง่า ดามาพงษ์, 2541) และนักเรียนที่อยู่บ้านหรือหมู่บ้านมักมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่านักเรียนที่อยู่แฟลตหรือชุมชนแออัด ทำให้ได้รับค่าใช้จ่ายมากกว่าและสามารถซื้อเครื่องดื่มประเภทนี้ หรือมีโอกาสในการเลือกรับสื่อโฆษณาต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตมากโดยเฉพาะในวัยรุ่น เมื่อบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มใช้นักร้อง หรือนักแสดงที่เป็นที่ชื่นชอบของวัยรุ่นมาเป็นแรงดึงดูด จะทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น เนื่องจากในวัยรุ่นจะมีอารมณ์รักที่มีต่อบุคคลที่ตนชื่นชอบเป็นพิเศษ และจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลที่ตนเองชื่นชอบ (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539)

นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ได้แก่ นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อย บิดามีการศึกษาน้อยและอาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นย่านธุรกิจค้าขาย หรือตลาด มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูงในเรื่อง การรับประทานอาหารสุกๆดิบๆ อาหารที่มีสีสังเคราะห์ และการใช้ภาชนะพลาสติกใส่อาหารที่ร้อนจัด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากในครอบครัวที่มีรายได้น้อยทำให้มีความรู้ที่น้อย การบริโภคอาหารจึงคำนึงถึงความสะดวก ราคาถูก และปริมาณมากกว่า คุณค่าทางโภชนาการ และอาหารประเภทนี้เป็นอาหารพื้นบ้านที่มีราคาค่อนข้างถูก รสจัดสามารถรับประทานกับข้าวหรือข้าวเหนียวในปริมาณที่มากเพื่อให้อิ่มท้องได้ นอกจากนี้การที่บิดามีการศึกษาน้อยทำให้มีความรู้ที่น้อย รวมทั้งความรู้ในเรื่องการเลือกอาหารให้ถูกหลักโภชนาการด้วย ทำให้เป็นแบบอย่างที่ไม่ถูกต้อง อาจรับประทานอาหารที่มีสีสังเคราะห์ โดยไม่คำนึงถึงอันตรายของสีที่อยู่ในอาหาร ทำให้เด็กเห็นเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ โดยไม่คิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือควรหลีกเลี่ยง นอกจากนั้นบิดายังอาจจะซื้อมาให้เด็กรับประทาน เด็กจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ ใกล้เคียงกับการศึกษาของ มัณฑนา อุเทน (2539) ที่พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับพอใช้ในข้อที่ว่า “ เลือกซื้อหรือรับประทานอาหารหาบเร่แผงลอยที่ใช้ภาชนะสีสังเคราะห์ ” และนักเรียนอาศัยอยู่ในย่านธุรกิจค้าขาย หรือตลาด แม้คำมักจะคำนึงถึงผลประโยชน์และกำไรของตนเองมากกว่าคำนึงถึงอันตรายต่อผู้ซื้อ หรือผู้บริโภคนอกจากนั้นแม้คำอาจจะมีความรู้ที่น้อยโดยไม่ทราบถึงผลเสียของภาชนะพลาสติกเมื่อใส่อาหารที่ร้อนจัด หรือคิดว่าภาชนะพลาสติกจะทนทานได้ดีกว่ากระเบื้องหรือแก้วเนื่องจากไม่แตกง่าย จึงนิยมนำภาชนะพลาสติกมาใส่

อาหารที่ร้อนจัดทำให้เด็กเห็น เคยชิน และปฏิบัติตามหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้เนื่องจากเวลาไปซื้ออาหารที่ร้อน ๆ แม่ค้าก็จะใส่ภาชนะพลาสติกให้

3.3 พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านการใช้สารเสพติด

นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ได้แก่ นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้สูงและได้รับค่าใช้จ่ายสูง มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดสูงในเรื่อง การใช้สารเสพติดเพื่อกระตุ้นร่างกาย หรือเพื่อต้องการเข้ากลุ่มสังสรรค์กับเพื่อน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก การที่ครอบครัวมีรายได้สูงสามารถให้เงินกับเด็กได้มาก ทำให้เด็กสามารถนำเงินไปซื้อสารเสพติดซึ่งมีราคาแพงได้ และลักษณะของสารเสพติดที่เมื่อเสพแล้วต้องเพิ่มขนาดยาสูงขึ้น ต้องใช้เงินเพื่อซื้อสารเสพติดเพิ่มขึ้น เด็กที่ครอบครัวมีรายได้สูงเมื่อเด็กขอเงิน ผู้ปกครองอาจจะให้เงินโดยไม่ถามเหตุผลทำให้เด็กนำเงินไปซื้อสารเสพติดได้ง่าย หรือเด็กอาจจะมีเงินเหลือพอที่จะไปเที่ยวตามสถานบันเทิงที่เป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่น เป็นที่นัดพบปะสังสรรค์ นักเรียนจะรู้สึกเป็นอิสระจากผู้ปกครอง สถานบันเทิงดังกล่าวมีหลายระดับ สำหรับบุคคลที่มีฐานะดีก็อาจจะเที่ยวตามสถานบันเทิงที่ราคาแพงผู้ที่มียาได้น้อยจะเที่ยวแหล่งบันเทิงที่ราคาถูกกว่า แต่ทุกแห่งมักจะมีการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ตลอดจนบางแห่งยังมีการซื้อขายสารเสพติดชนิดอื่น ๆ ด้วย ทำให้นักเรียนเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ตลอดจนทดลองใช้สารเสพติดประเภทอื่นๆอีกได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ จีรพร สร้อยสุวรรณ(2539) ที่พบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม การสูบบุหรี่ และใกล้เคียงกับการศึกษาของ นิภารัตน์ จำสมบูรณ์ (2540) ที่พบว่า นักเรียนที่มีรายได้สูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดสูง นอกจากนั้นในครอบครัวที่มีรายได้สูง ผู้ปกครองมักต้องทำงานนอกบ้านทำให้มีเวลาให้ลูกปรึกษาปัญหาความคับข้องใจต่าง ๆ น้อยลง เมื่อเกิดปัญหาขึ้นเด็กอาจจะหาแนวทางออกในทางที่ผิด เช่น หันไปพึ่งสารเสพติด หรืออาจไปคบเพื่อนที่ติดสารเสพติด ซึ่งโดยธรรมชาติของ วัยรุ่นจะเป็นวัยที่รักเพื่อนและต้องการเพื่อนมาก มักจะเชื่อฟังเพื่อนมากกว่าบิดามารดาอยู่แล้ว (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2541) เพื่อนอาจเป็นผู้ชักชวนให้ใช้สารเสพติด ประกอบกับลักษณะของวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด เช่น อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง ยิ่งเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ใช้สารเสพติดได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของจีรพร สร้อยสุวรรณ (2539) ชมัยพร อนุพันธ์ (2540) ประกิจ โพธิอาศน์ (2541) และวาสนา พัฒนกำจร (2541) ที่พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของนักเรียนมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นบุหรี่ยาสูบ หรือยาบ้า

นักเรียนที่บิดามีการศึกษาน้อยมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดสูงในเรื่อง คบค้าสมาคมหรือติดต่อกับบุคคลที่ติดยาเสพติด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่า การที่บิดามีการศึกษาน้อยทำให้มีความรู้ และการตระหนักถึงอันตรายของสารเสพติดน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของนีออน พิณประดิษฐ์ และ คณะ (2541) ที่พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงจะเลี้ยงดูลูกโดยใช้เหตุผล และความรักมากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำกว่า หรือการที่บิดามีการศึกษาน้อยทำให้มีความรู้ที่น้อยอาจจะเป็นแบบอย่างในการสูบบุหรี่เสียเอง ทำให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรมได้ ดังที่ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539) กล่าวไว้ว่า ธรรมชาติของวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการให้ผู้ใหญ่ออมรับจะเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ เช่น การสูบบุหรี่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ จีรพร สร้อยสุวรรณ (2539) ที่พบว่า นักศึกษาชายที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีบิดาที่สูบบุหรี่

3.4 พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านความปลอดภัย

นักเรียนที่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถมอเตอร์ไซด์ มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยสูงในเรื่อง นั่งรถมอเตอร์ไซด์โดยไม่สวมหมวกนิรภัย หรือนั่งรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนส่วนใหญ่ยังมีความประมาท ไม่เห็นความสำคัญของการสวมหมวกกันน็อก และลักษณะของวัยรุ่นที่มีความคึกคะนอง ชอบเสี่ยง ชอบความท้าทาย พบว่าอุบัติเหตุในวัยรุ่นมักเกิดจากการขับขี่ยานพาหนะอย่างท้าทาย ด้วยอารมณ์คึกคะนอง และเมื่อเกิดอุบัติเหตุจะมีความรุนแรง สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก (ประนอม รอดคำดี, 2531 อ้างถึงใน ชูลีพร ศรศรี, 2541) ประกอบกับมาตรการทางกฎหมายที่เอาจริงเอาจังเป็นพัก ๆ ไม่เข้มงวดอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สวมหมวกกันน็อกขณะนั่งรถมอเตอร์ไซด์ สอดคล้องกับการศึกษาของ เอื้อมพร รักจรรยาบรรณ (2537) ที่พบว่า นักเรียนไม่สวมหมวกกันน็อกขณะขับขีรถจักรยานยนต์ร้อยละ 85.2 และนักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขีรถจักรยานยนต์อยู่ในระดับดี ยกเว้นในข้อที่ว่า "ใส่หมวกกันน็อกขณะขับขีรถจักรยานยนต์ "

ส่วนนักเรียนที่เดินทางมาโรงเรียนโดยรถโดยสารประจำทาง มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยสูงในเรื่อง พกอาวุธหรือของมีคมไปโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่าในสังคมปัจจุบันที่มีอันตรายรอบตัว การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง นักเรียนมักเดินทางคนเดียวตามลำพังโดยไม่มีผู้ปกครองมารับส่ง การจราจรที่ติดขัดอาจทำให้ต้องออกจากบ้านตั้งแต่เช้ามืดและกว่าจะกลับถึงบ้านอาจมืดค่ำ ประกอบกับมีข่าวการปล้นจี้ทำร้ายร่างกายบน

รถโดยสารประจำทางอยู่บ่อย ๆ จึงอาจทำให้นักเรียนมีการพกพาอาวุธไว้ใช้ป้องกันตัวได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ พัทธนี ศรีสวัสดิ์ (2540) ที่พบว่า ภัยที่เกิดขึ้นบนรถโดยสารประจำทางมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ อาชญากรรม (การปล้น จี้ ชิงทรัพย์) รองลงมาได้แก่ การลักทรัพย์ และการฉกชิงวิ่งราว ตามลำดับ สาเหตุเกิดจากสภาพสังคมที่เสื่อมโทรม และวิธีป้องกันภัยบนรถประจำทาง คือ การช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด

3.5 พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพด้านพฤติกรรมทางเพศ

นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลางถึงสูง ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองสูง ครอบครัวมีรายได้สูง บิดามีการศึกษาระดับปานกลางและมารดามีการศึกษาระดับปานกลาง มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงในเรื่องการใช้สื่อที่มีรูปและภาพโป๊เปลือย (ได้แก่ หนังสือการ์ตูน วิดีโอ อินเทอร์เน็ต) จับมือถือแขนและอยู่ตามลำพัง 2 คนกับเพื่อนต่างเพศ และการจับกลุ่มกับเพื่อนคุยเรื่องการเพศสัมพันธ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้สูง สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้นักเรียนได้มาก ทำให้นักเรียนมีเงินส่วนหนึ่งเหลือพอที่จะไปเช่าหรือซื้อสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศที่ทันสมัย และหลากหลายได้ทั้งวิดีโอ ภาพยนตร์และโดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยและรวดเร็ว แต่สื่อเหล่านี้ให้โทษได้ ถ้านักเรียนนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม เช่น การนำไปดูเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ซึ่งจะไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ตามมา ใกล้เคียงกับการศึกษาของ จรรยา ดวงแก้ว (2539) ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายมากกว่าหรือเท่ากับ 3,001 บาทต่อเดือน ดูภาพยนตร์กระตุ้นอารมณ์ทางเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายน้อยกว่า และสอดคล้องกับการศึกษาของ ประภาพร โสภาสวัสดิ์ (2537) ที่พบว่า การดูภาพยนตร์ปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศ หรืออาจเนื่องจากการที่นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายสูงทำให้สามารถซื้อของให้คู่อีกหรือแฟนได้ ทำให้เกิดความพึงพอใจและเกิดความใกล้ชิดกันมากขึ้นถึงขั้นจับมือถือแขนเพื่อแสดงความรักกันได้ และพึงพอใจที่จะอยู่กันตามลำพัง 2 คน ซึ่งจะไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ตามมา ซึ่งพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเนื่องจากอยู่ตามลำพัง 2 คน (จรรยา ดวงแก้ว, 2539) สอดคล้องกับการศึกษาของ พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2536) ที่พบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ และ ปวีณา สายสูง (2539) จุฑามาศ นุชนารถ (2531) ประภาพร โสภาสวัสดิ์ (2537) และจุฬารัตน์ น้าวหาญ (2539) ที่พบว่านักเรียนกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวสูงมีสัดส่วนที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า ซึ่ง

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ การอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ (จันทร์แรม ทองศิริ, 2539; จรรยา ดวงแก้ว, 2539 และ ปวีณา สายสูง, 2539) นอกจากนั้น การที่บิดามารดาที่มีการศึกษาระดับปานกลาง ทำให้มีรายได้มากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาน้อยกว่า ซึ่งการที่มีรายได้น้อย ทำให้เด็กต้องช่วยทำงานของช่วยแบ่งเบาภาระทางบ้านไม่มีเงินซื้อสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ หรือไม่มีเวลาเหลือมากพอที่จะไปอ่านการ์ตูน ทีวีดีโอ ต่าง ๆ รวมทั้งการ์ตูน และวิดีโอที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ซึ่งต่างจากนักเรียนที่มารดาที่มีการศึกษาระดับปานกลางทำให้มีความรู้พอสมควร อาจมีการหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้จะมีเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศแทรกมาด้วย อาจทำให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศมาก เมื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่แปลกใหม่ก็อาจจะนำไปพูดคุยกับเพื่อน ๆ ได้ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระของวัยรุ่นทำให้มีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศ (มานพ คณะโต, 2541) เมื่อเด็กมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ อาจทำให้เกิดการทดลองหาประสบการณ์ทางเพศ และนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ตามมา สอดคล้องกับการศึกษาของ พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2536) ที่พบว่ากลุ่มที่มีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์มาก่อนจะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในปัจจุบันมากด้วย

นักเรียนที่อาศัยอยู่ในย่านธุรกิจค้าขาย หรือตลาดมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นบ้านหรือหมู่บ้าน ในเรื่อง นอนค้างห้องเดียวกันกับเพื่อนต่างเพศ และการไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ เช่น ผับ เคาท์ ไนต์คลับ บาร์ แล้วดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในย่านธุรกิจค้าขาย หรือตลาด จะต้องอยู่ร่วมกับคนจำนวนมาก บริเวณบ้านส่วนมากจะเป็นพื้นที่ส่วนรวมของสมาชิกในบ้าน จะมีพื้นที่หรือเขตส่วนตัวน้อย อาจทำให้เคยชินกับการอยู่ร่วมกับพี่น้อง หรือญาติที่ต่างเพศกัน ดังนั้นเมื่อไปเที่ยวด้วยกันกับเพื่อนต่างเพศอาจจะนอนค้างห้องเดียวกันกับเพื่อนต่างเพศได้บ่อยกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นบ้านหรือหมู่บ้าน และการอยู่ร่วมกันในพื้นที่จำกัดทำให้เห็นพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวหรือในละแวกเพื่อนบ้าน จนเกิดความเคยชินและเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา เช่น การตั้งวงดื่มสุรา สอดคล้องกับการศึกษาของ วิภา ด้านอำรุงกุล อุษณีย์ พึ่งปาน และ ศศิธร แจ่มถาวร (2539) ที่พบว่า กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ติดสารเสพติดนั้นมีบุคคลในครอบครัวดื่มเหล้าเป็นประจำถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนเด็กและเยาวชนที่ติดสารเสพติด ซึ่งการดื่มสุราเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดพฤติกรรมการร่วมเพศตามมา (มานพ คณะโต, 2541) นอกจากนั้นบริเวณย่านธุรกิจค้าขาย อาจจะมีสถานบันเทิงตั้งอยู่มากมายทำให้เด็กที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้อยากเข้าไปเที่ยว ประกอบกับลักษณะของเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น

ต้องการความเป็นอิสระอาจเข้าไปเที่ยวตามสถานบันเทิงเหล่านี้ได้ ซึ่งในสถานบันเทิงนั้นมีหลายระดับ สำหรับบุคคลที่มีฐานะทางการเงินต่ำก็จะมีที่เที่ยวอีกระดับหนึ่งที่แตกต่างจากสถานบันเทิงสำหรับบุคคลที่มีฐานะทางการเงินสูง แต่ที่ไม่แตกต่างกันคือ ในที่เที่ยวนั้นมักจะมีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมด้วย เด็กจึงอาจมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มากกว่าเด็กที่อยู่ในชุมชนที่เป็นบ้านหรือหมู่บ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของนิการ์ตัน ฉ่ำสมบูรณ์ (2540) ที่พบว่า นักเรียนที่พักอยู่ในย่านชุมชนที่เป็นที่อยู่อาศัยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดต่ำกว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนอื่นๆ นอกจากนั้นในกลุ่มที่มีการใช้สารเสพติด ยังมีรายงานว่าทำให้มีประสบการณ์ทางเพศมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยใช้สารเสพติดสูงถึง 2 เท่า (วิภา ด้านธำรงกุล, อุษณีย์ พึ่งปาน และ ศศิธร แจ่มถาวร, 2539)

ส่วนนักเรียนที่อยู่แฟลตหรือชุมชนแออัดมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นบ้านหรือหมู่บ้านในเรื่อง การอ่านนิตยสารที่มีรูปโป๊เปลือย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการอยู่แฟลตหรือชุมชนแออัดเป็นการอยู่ร่วมกับคนจำนวนมาก และส่วนมากมักจะมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ต้องทำงานหาเช้ากินค่ำ ทำให้ผู้ปกครองมีเวลาในการดูแลเด็คน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคบเพื่อนหรือสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ผิดปกติโดยเฉพาะการคบเพื่อนซึ่งอาจจะชักนำไปในทางที่ผิดได้ เช่น การชักชวนกันอ่านหรือดูหนังสือที่มีภาพโป๊เปลือยซึ่งตามธรรมชาติของเด็กวัยนี้ที่เปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางเพศและโลกของวัยรุ่นที่มีลักษณะที่เรียวต่อพฤติกรรมทางเพศ เช่น ต้องการเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง ต้องการมีประสบการณ์แปลกใหม่ที่ท้าทาย และคิดในสิ่งที่ปัจจุบันโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (มานพ คณะโต, 2541)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวม

1.1 ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนตระหนักในความเสี่ยงและนำไปประพฤติปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน มีการประเมินผลทั้งในระยะสั้น และระยะยาวถึงความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ และการเรียนการสอน ต้องเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง

1.2 ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการสอดส่องดูแล และป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือในการประเมินผลในการปฏิบัติพฤติกรรมเสี่ยง ปรีक्षाกับทางโรงเรียน และร่วมกันหาทางแก้ไข ที่สำคัญ คือ ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กได้เห็น และปฏิบัติตาม

1.3 สื่อมวลชน ควรเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นแบบอย่างในเรื่องแนวทางการป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ ผลเสียของพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ โดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนมากกว่าที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อบุคคลบางกลุ่ม หรือผลประโยชน์ส่วนตัว และควรสอนให้นักเรียนรู้จักเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ นอกจากนั้นควรมีหน่วยงานที่คอยควบคุมสื่อที่จะเผยแพร่โฆษณาอย่างเข้มงวด

1.4 การรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ เช่น การจัดระเบียบวินัยจราจรในโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย การต่อต้านยาเสพติด โดยให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และมีการประเมินผล โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำในเรื่องของความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น เป็นต้น

2. การปฏิบัติเป็นรายด้าน

2.1 ด้านการบริโภคอาหาร

2.1.1 ควรปลูกฝังนิสัยในการบริโภคอาหารให้ถูกหลักโภชนาการ เช่น การรับประทานอาหารที่สุก ร้อน มีภาชนะปิดมิดชิด มีคุณค่าทางโภชนาการ ความอร่อย และรสชาติถูกปาก โดยปลูกฝังทั้งที่บ้านโดยผู้ปกครอง และที่โรงเรียนโดยครู โดยเฉพาะที่โรงเรียนควรมีมาตรการในการควบคุมคุณภาพของอาหารให้สะอาด ปราศจากสารปนเปื้อน และสารปลอมปน และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง

2.1.2 สื่อโฆษณาอาหาร ควรเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และเป็นแบบอย่างที่ดีที่สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้บริโภคให้ไปในทางบวก เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคไปในทางที่ถูกต้อง และเหมาะสม

2.1.3 ทางโรงเรียนควรมีการควบคุมคุณภาพของอาหารที่จำหน่ายที่โรงเรียนให้สะอาด ถูกหลักอนามัย และมีคุณค่าตามหลักโภชนาการ โดยมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2.1.4 ปลุกฝังสุนทรียในการบริโภคอาหารให้เกิดค่านิยมในการบริโภคอาหารของไทย ไม่ควรเอาแบบอย่างต่างประเทศ โดยเฉพาะอาหารประเภทฟาสต์ฟู้ด และเน้นให้ถึงการรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ตลอดจนการออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพที่ดี และไม่อ้วน มากกว่าการอดอาหาร โดยอาจจะขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเชิญบุคคลที่เป็นที่ชื่นชอบของวัยรุ่นมาเพื่อโน้มน้าวจิตใจ ให้วัยรุ่นปฏิบัติตามในเรื่องการบริโภคอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ

2.1.5 ทางภาครัฐบาลควรมีการสนับสนุนส่งเสริมโครงการที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริโภคอาหารที่ถูกหลักโภชนาการผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง การเลือกซื้ออาหารกระป๋องที่มีเครื่องหมาย ออย. การดูวันผลิต วันหมดอายุ และการเลือกซื้ออาหารที่ดีที่สุด และสะอาดเป็นต้น

2.1.6 จัดกิจกรรมส่งเสริมโภชนาการให้แก่นักเรียน โดยขอความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปกครอง เช่น จัดโครงการอาหารเข้าให้แก่เด็กนักเรียนที่โรงเรียน โดยจัดอาหารที่เหมาะสมตามหลักโภชนาการให้สวยงาม นำรับประทาน สะอาด เพื่อให้เด็กเกิดทัศนคติต่ออาหารที่ถูกหลักโภชนาการ ไม่ใช่ทำอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ แต่ไม่นำรับประทาน ซึ่งจะทำให้เกิดทัศนคติทางด้านลบได้

2.1.7 การควบคุมการขายเครื่องดื่มในโรงเรียน โดยเฉพาะน้ำอัดลม น้ำชา กาแฟ ควรหลีกเลี่ยง หรือห้ามขาย ควรส่งเสริมให้ขายน้ำผลไม้ที่มีประโยชน์แทน

2.1.8 ทางโรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาหารให้นักเรียนมีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการเอง เช่น นิทรรศการอาหารพื้นบ้านที่มีคุณค่า การประกวดผู้ที่มีสุขภาพดี และผิวสวยจากการบริโภคอาหารอย่างถูกหลักโภชนาการ มีการได้วาที จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการซื้อและการบริโภคอาหารที่มีโทษต่อร่างกาย เช่น เนื้อสัตว์ติดมันที่ปิ้งย่าง จนไหม้เกรียมที่พบบ่อยๆ และเป็นที่ยอมรับในกลุ่มวัยรุ่น ได้แก่ หมูปิ้ง บาร์บีคิว อาหารทะเลเผา และมีการสอดแทรกไปในวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เคมีถึงการเปลี่ยนแปลงของสารอาหารที่ไหม้เกรียมต่อร่างกาย นอกจากนั้นทางโรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการบริโภคอาหารอย่างเหมาะสมตามความต้องการของร่างกายในสัดส่วนที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป รวมทั้งบุคคลรอบข้างไม่ว่าจะเป็นครู ผู้ปกครอง สื่อมวลชน ควรปลุกฝังค่านิยมในการบริโภคอาหารที่มีคุณค่า ราคาถูก มากกว่าอาหารที่ราคาแพงและรสชาติถูกปาก

2.2 ด้านการใช้สารเสพติด

2.2.1 การแก้ปัญหาทางโรงเรียนควรมีการประสานงาน และขอความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ทุกคนในโรงเรียน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการดูแล และป้องกันปัญหาสารเสพติดขึ้นในโรงเรียน มีการสอดส่องดูแลพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็ก มีการตรวจสอบสุขภาพเพื่อประเมินผลการใช้สารเสพติด มีการให้คำปรึกษาแนะนำสำหรับผู้ที่มีแนวโน้มจะใช้สารเสพติด มีการสอนให้ความรู้เรื่องอันตรายของสิ่งเสพติดและที่สำคัญคือ สอนให้เด็กมีทักษะการปฏิเสธต่อสารเสพติด รวมทั้งมีกิจกรรมที่นักเรียนสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ที่ตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย เช่น ดนตรี กีฬา การออกกำลังกายป้องกันยาเสพติด ค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและค่ายอาสาพัฒนา ช่วงปิดภาคเรียน

2.2.2 ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ผิดปกติของเด็กที่อาจจะสื่อถึงการ ใช้สารเสพติด เช่น ชอบเก็บตัว เก็บกด ไม่ร่าเริง พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง การคบเพื่อนที่ใช้สารเสพติด รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในการหลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด หาเวลาว่างในการประกอบกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวเพื่อปรึกษาปัญหา และช่วยกันหาทางแก้ไข และทางผู้ปกครองควรเอาใจใส่ต่อกิจกรรมของเด็กให้มากขึ้น มีกิจกรรมทางเลือก ให้เด็กเลือกแทนที่จะใช้เวลาไปกับสารเสพติด เช่น กีฬา ดนตรี การบริการชุมชน หรือกิจกรรมที่โลดโผนและท้าทายที่ตอบสนองความต้องการตามวัย เช่น ปีนเขา คาราเต้ ออกค่ายเยาวชน รวมทั้งสื่อต่างๆที่เป็นที่สนใจของเด็กเช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ ผู้ปกครองควรจัดไว้ให้อยู่ส่วนกลางของบ้าน เพื่อที่จะได้ทำความคุ้นเคย หรือสอดส่องดูแลการใช้สื่อในทางที่ไม่เหมาะสมที่จะนำไปสู่การใช้สารเสพติด ถ้าพบเห็นจะได้ให้คำแนะนำทันที

2.2.3 ภาครัฐบาล ควรมีกฎหมายบังคับการซื้อขายสารเสพติดที่ถูกกฎหมายที่เข้มงวด และดำเนินอย่างต่อเนื่อง เช่น บุหรี่ และสุรา ห้ามขายให้กับบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตลอดจนควบคุมสื่อโฆษณาที่จูงใจจนเกินไป และควรมีคำเตือนถึงโทษของสารเสพติดผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ แผ่นป้าย โปสเตอร์ แผ่นพับ เป็นต้น

2.3 ด้านความปลอดภัย

2.3.1 ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และในสังคมทั่วไป โดยเริ่มจากที่บ้านผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนที่ดีในเรื่องความปลอดภัย ความไม่ประมาท เช่น การเก็บข้าวของให้เป็น

ระเบียบ การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า และแก๊สหุงต้ม การขับรถโดยเคารพกฎจราจร การสวมหมวกกันน็อค การคาดเข็มขัดนิรภัย การข้ามถนนบนทางข้ามหรือทางม้าลาย

2.3.2 โรงเรียนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัย เช่น การให้ความรู้เรื่องการใช้รถใช้ถนน โดยอาจจะเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาให้ความรู้แก่เด็ก หรือมีการฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัย ประจำทุกภาคเรียน ควรมีกฎระเบียบที่จะเป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ โดยจัดตั้งกลุ่มนักเรียนให้เป็นผู้ดำเนินการในการค้นคว้าความเสี่ยงและแนวทางในการปฏิบัติ นอกจากนี้ควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่ชำนาญในแต่ละเรื่องของความปลอดภัยมาให้ความรู้ และจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมมากที่สุด

2.3.3 จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เป็นแบบอย่างในเรื่องความปลอดภัยในสังคม เช่น การจัดการจราจร มีเครื่องหมายจราจรในการใช้พาหนะ การมีป้ายเตือน การเคารพกฎระเบียบ และกฎจราจร นอกจากนี้ในช่วงเวลาเรียนที่เกี่ยวกับการใช้ไฟฟ้าก็จะเน้นย้ำถึงความปลอดภัยก่อน และหลังใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ

2.3.4 ในสังคมก็ควรมีมาตรการในการลดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น การเผยแพร่ให้ความรู้ และอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และบุคคลที่สนใจในการป้องกันอุบัติเหตุผ่านสื่อต่าง ๆ การบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่องและจริงจัง นอกจากนี้ก็ควรมีการปรับปรุงอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ที่เก่าอยู่ในสภาพชำรุดที่อาจเกิดอันตรายได้ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้อย่างปลอดภัย

2.4 พฤติกรรมทางเพศ

2.4.1 บุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กควรสอดส่องดูแลให้ความรัก ความเข้าใจ ตามธรรมชาติของวัยรุ่น แต่ก็ควรดูแลให้อยู่ในกรอบไม่นอกกรอบทางโดยเฉพาะทางด้านจิตใจ ให้เห็นความเหมาะสมของวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะเรื่องการแสดงออกทางพฤติกรรมทางเพศ ละล้างค่านิยมที่ผิด ๆ ในเรื่องเพศของผู้ชายที่แสดงความเป็นลูกผู้ชาย มีการให้ความรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ ที่เป็นไปตามธรรมชาติ รวมทั้งการป้องกันต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น การอยู่ในสายตาผู้ใหญ่ การถือเนื้อถือตัว การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์เมื่ออยู่ในวัยที่เหมาะสม การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่ปรารถนา การแต่งกายที่ไม่ล่อแหลมจนเกินไป การหลีกเลี่ยงการไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์

2.4.2 สื่อต่าง ๆ ควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศไปในแนวทางที่ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของร่างกายเพื่อพร้อมที่จะสืบพันธุ์ การตั้งครรภ์ การคลอด และการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น การป้องกันการตั้งครรภ์

มากกว่าที่จะเสนอสื่อที่กระตุ้นอารมณ์ และความรู้สึกทางเพศ การป้องกันการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

2.4.3 ควรปล้ำค่านิยมในเรื่องเพศไม่ถูกต้อง เหมาะสม เช่น เพศชาย ถือว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นลูกผู้ชาย โก้เก๋ หรือการอยู่กันก่อนแต่งงานเป็นเรื่องที่ทันสมัยเหมือนสังคมตะวันตก และควรส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้องและเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย เช่น การมีครอบครัวเมื่อพร้อม การมีภรรยาและสามีคนเดียว การซื่อสัตย์ต่อกัน และการแต่งกายที่เหมาะสมตามโอกาสและสถานที่ ไม่ใช่แต่งกายล่อแหลมซึ่งอาจจะนำภัยมาสู่ตนเองได้

2.4.4 ให้ความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์เมื่อพร้อม และปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร เช่น การตั้งครรภ์ การทำแท้ง การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ให้ความรู้ทางด้านบวกแล้วก็ควรจะให้ทางด้านลบด้วย เพื่อให้เด็กรู้จักคิด และเลือกแนวทางที่ถูกต้องด้วยตนเอง และนอกจากการเรียนในห้องแล้วควรที่จะพาไปศึกษาดูตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น กองกามโรค สถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า โรงพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ นอกเหนือจากตัวแปรที่นำมาศึกษาครั้งนี้ เพื่อที่จะได้ครอบคลุมตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ และเป็นแนวทางในการแก้ไขเพื่อลดหรือป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพต่อไป
2. ควรมีการสอบถามถึงเหตุผลในการปฏิบัติพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพแต่ละข้อ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้เหมาะสม
3. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการสอนสุขศึกษาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดี และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพไปในทางที่เหมาะสม